

Utorok, 5. mája 2009

Ochrana zvierat používaných na vedecké účely ***I

P6_TA(2009)0343

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 5. mája 2009 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane zvierat používaných na vedecké účely (KOM(2008)0543 – C6-0391/2008 – 2008/0211(COD))

(2010/C 212 E/31)

(Spolurozhodovací postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (KOM(2008)0543),
 - so zreteľom na článok 251 ods. 2 a článok 95 Zmluvy o ES, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C6-0391/2008),
 - so zreteľom na článok 51 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A6-0240/2009),
1. schvaľuje zmenený a doplnený návrh Komisie;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
 3. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade a Komisii.

P6_TC1-COD(2008)0211

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 5. mája 2009 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/.../ES o ochrane zvierat používaných na vedecké účely

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

- so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 95,
- so zreteľom na návrh Komisie ||,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,
- po porade s Výborom regiónov,
- konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Stanovisko z 13. mája 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 5. mája 2009.

Utorok, 5. mája 2009

keďže:

- (1) *Dobré životné podmienky zvierat sú hodnotou Spoločenstva, ktorá je zakotvená v Protokole o ochrane a dobrých životných podmienkach zvierat pripojenom k zmluve.*
- (2) Dňa 23. marca 1998 prijala Rada rozhodnutie 1999/575/ES o uzatvorení Európskeho dohovoru o ochrane stavovcov používaných na pokusné a iné vedecké účely Spoločenstvom ⁽¹⁾. Pristúpením k tomuto dohovoru Spoločenstvo uznalo dôležitosť ochrany a *dobrych životných podmienok zvierat* používaných na vedecké účely na medzinárodnej úrovni.
- (3) Dňa 24. novembra 1986 Rada prijala smernicu 86/609/EHS ⁽²⁾, aby sa odstránili nezrovnalosti medzi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami členských štátov, ktoré sa týkajú ochrany zvierat používaných na pokusné a iné vedecké účely. Od prijatia uvedenej smernice sa objavili ďalšie nezrovnalosti medzi členskými štátmi. Určité členské štáty prijali vnútroštátne vykonávacie opatrenia, ktorými sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany zvierat používaných na vedecké účely, zatiaľ čo iné členské štáty uplatňujú iba minimálne požiadavky ustanovené v smernici 86/609/EHS. Vzhľadom na to by sa v tejto smernici mali ustanoviť podrobnejšie pravidlá s cieľom obmedziť takéto nezrovnalosti a zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu.
- (4) Európsky parlament || vo svojej správe z || 5. decembra || 2002 týkajúcej sa smernice 86/609/EHS vyzval Komisiu, aby predložila návrh revízie uvedenej smernice s prísnejšími a transparentnejšími opatreniami v oblasti vykonávania pokusov na zvieratách.
- (5) K dispozícii sú nové vedecké poznatky o faktoroch, ktoré ovplyvňujú *dobré životné podmienky zvierat*, ako aj schopnosť zvierat cítiť a vyjadrovať bolesť, utrpenie, strach a trvalé poškodenie. Preto je potrebné zlepšovať *dobré životné podmienky zvierat* používaných vo vedeckých postupoch zvyšovaním minimálnych noriem na ochranu *takýchto zvierat* v súlade s najnovším vedeckým vývojom.
- (6) Do rozsahu pôsobnosti tejto smernice je **žaduce** zahrnúť špecifické druhy bezstavovcov, **pokiaľ** existujú vedecké dôkazy o možnej schopnosti týchto druhov cítiť bolesť, utrpenie, strach a trvalé poškodenie.
- (7) Táto smernica by sa mala vzťahovať aj na embryonálne a plodové formy stavovcov **v tých prípadoch, v ktorých** existujú vedecké dôkazy, že takéto formy sú v poslednej tretine svojho vývoja vystavené zvýšenému riziku pociťovania bolesti, utrpenia a strachu, ktoré môžu tiež negatívne ovplyvniť ich ďalší vývoj. Vedecké dôkazy tiež ukázali, že postupy vykonávané na embryonálnych a plodových formách **druhov cicavcov** v skoršom štádiu vývoja môžu viesť k bolesti, utrpeniu, strachu alebo trvalému poškodeniu, ak sa umožní vývojovým formám, aby žili po prvých dvoch tretinách ich vývoja.
- (8) || Používanie živých zvierat je naďalej potrebné na ochranu zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia **v rámci súčasných vedeckých obmedzení. Táto smernica je však významným krokom smerom k dosiahnutiu úplného nahradenia postupov používajúcich živé zvieratá na vedecké účely hneď ako to bude možné z vedeckého hľadiska. V záujme dosiahnutia tohto cieľa sa táto smernica zameriava na uľahčenie a podporu vývoja alternatívnych metód a zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zvierat používaných v postupoch. Táto smernica by sa mala pravidelne preskúmavať so zreteľom na vývoj opatrení v oblasti vedy a ochrany zvierat.**
- (9) **Vzhľadom na vedecký vývoj zostáva používanie zvierat na pokusy veľmi dôležitým spôsobom zachovania vysokej úrovne výskumu v oblasti verejného zdravia.**

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 222, 24.8.1999, s. 29.⁽²⁾ Ú. v. ES L 358, 18.12.1986, s. 1. ||.

Utorok, 5. mája 2009

- (10) Starostlivosť o živé zvieratá a ich používanie na vedecké účely sa riadi medzinárodne ustanovenými zásadami nahradenia, obmedzovania a zmiernenia. V záujme zabezpečiť súlad spôsobu, akým sa zvieratá chovajú, ako je o ne postarané a ako sa používajú v postupoch v Spoločenstve, so spôsobom uvedeným v iných medzinárodných alebo vnútroštátnych normách mimo Spoločenstva je pri uplatňovaní tejto smernice potrebné dôkladne zohľadňovať zásadu nahradenia, obmedzovania a zmiernenia. **Komisia by mala zabezpečiť vysokú mieru transparentnosti v súvislosti s používaním zvierat a oboznamovaním verejnosti o vykonávaní opatrení na ochranu zvierat a o dosiahnutom pokroku pri nahradzovaní metód používajúcich zvieratá.**
- (11) Zvieratá majú v sebe prirodzenú hodnotu, ktorá sa musí rešpektovať. Existujú aj etické obavy širokej verejnosti, pokiaľ ide o používanie zvierat v postupoch. Preto by sa malo so zvieratami vždy zaobchádzať ako s citiacimi bytosťami a ich používanie vo vedeckých postupoch by sa malo obmedziť na oblasti, ktoré podporujú vedu a **získavanie základných znalostí, pretože to v konečnom dôsledku môže mať prínos, napríklad pre zdravie ľudí alebo zvierat alebo životné prostredie. Použitie zvierat vo vedeckých postupoch by sa preto malo plánovať len vtedy, ak nie je k dispozícii alternatíva bez použitia zvierat.** Používanie zvierat vo vedeckých postupoch v iných oblastiach v pôsobnosti Spoločenstva by sa malo zakázať.
- (12) Zásady nahradenia, obmedzovania a zmiernenia by sa mali realizovať prostredníctvom prísnej hierarchie požiadaviek na používanie alternatívnych metód. Ak sa v právnych predpisoch Spoločenstva neuvádza žiadna alternatívna metóda, počty zvierat sa môžu obmedziť použitím iných metód, ktoré sú primerane a prakticky dostupné, a realizáciou stratégií testovania, napríklad používanie metódy in vitro a iných metód, ktoré obmedzia a zmiernia používanie zvierat.
- (13) **V súlade s cieľmi oznámenia Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 23. januára 2006 o akčnom pláne Spoločenstva na ochranu a dobré životné podmienky zvierat na roky 2006 – 2010 by sa Komisia mala usilovať o podporu dobrých životných podmienok zvierat používaných na vedecké účely na medzinárodnej úrovni, a najmä o presadzovanie nahradenia, obmedzenia a zmiernenia postupov, pri ktorých sa používajú zvieratá, prostredníctvom Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE) a snahy o doplnenie posudzovaných kritérií o normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat s cieľom zabezpečiť súlad so zásadami správnej laboratórnej praxe.**
- (14) Výber metód a druhov, ktoré sa majú použiť, má priamy vplyv na počty použitých zvierat a ich dobré životné podmienky. Výberom metód by sa mal preto zabezpečiť výber metódy, ktorá je schopná poskytnúť najprimeranejšie výsledky a ktorá pravdepodobne spôsobí minimálnu bolesť, utrpenie alebo strach. Pri takýchto vybraných metódach by sa mal používať minimálny počet zvierat, ktorý poskytne **■** spoľahlivé výsledky, a mali by sa vybrať druhy s najnižším stupňom neurofyziologickej citlivosti, ktoré sú optimálne na extrapoláciu na cieľové druhy.
- (15) Pri použití vybraných metód by sa v najväčšej možnej miere malo zabrániť uhynutiu ako konečnému prostriedku kvôli utrpeniu spôsobenému približujúcou sa smrťou. Ak je to možné, uhynutie by sa malo nahradiť humánnejšími konečnými prostriedkami, používajúcimi klinické príznaky, ktoré určujú nastávajúcu smrť, čím umožnia, aby zviera bolo usmrtené humánnym spôsobom bez akéhokoľvek ďalšieho utrpenia.
- (16) Používanie nevhodných metód na usmrtenie zvierata môže spôsobiť značnú bolesť, strach a utrpenie zvierata. Rovnako dôležitá je úroveň kvalifikácie osoby, ktorá vykonáva tento postup. Zvieratá by mali byť preto usmrťované iba **vyškolenou a** oprávnenou osobou humánnym spôsobom, ktorý sa považuje za vhodný pre príslušný druh.
- (17) Je potrebné zabezpečiť, aby používanie zvierat v postupoch nepredstavovalo hrozbu pre biodiverzitu. Používanie ohrozených druhov v postupoch by sa preto malo obmedziť na prísne minimum v záujme zohľadniť dôležité biomedicínske dôvody, ako aj výskum zameraný na ochranu týchto druhov.

Utorok, 5. mája 2009

- (18) Pri súčasných vedeckých poznatkoch je používanie primátov (okrem človeka) vo vedeckých postupoch stále potrebné v biomedicínskom výskume. Z dôvodu ich genetickej príbuznosti s ľuďmi a ich vysoko rozvinutým sociálnym zručnostiam spôsobuje používanie primátov (okrem človeka) vo vedeckých postupoch špecifické etické a praktické problémy z hľadiska splňania ich behavioristických, environmentálnych a sociálnych potrieb v laboratórnom prostredí. Okrem toho najväčšie obavy verejnosti súvisia s používaním primátov (okrem človeka). Preto by sa malo používanie primátov (okrem človeka) dovoliť iba v tých dôležitých biomedicínskych oblastiach prospešných ľuďom, pre ktoré ešte nie sú k dispozícii iné ■ alternatívne metódy nahradenia, alebo vykonávaných na ochranu príslušných druhov primátov (okrem človeka). Základný výskum v niektorých oblastiach biomedicíny môže poskytnúť významné nové informácie súvisiace v neskoršom štádiu s mnohými život ohrozujúcimi a invalidizujúcimi životnými podmienkami ľudí. ■
- (19) Používanie ľudoopíc ako druhov najviac príbuzných s človekom, s najpokročilejšími sociálnymi a behavioristickými zručnosťami by sa malo povoliť iba vo výskume zameranom na ochranu týchto druhov a v prípade, ak je opodstatnené použiť opatrenie v súvislosti s život ohrozujúcimi, invalidizujúcimi podmienkami ľudskej existencie a ak by na účely postupu nepostačovalo použiť iný druh alebo alternatívnu metódu. Členský štát, ktorý by si nárokoval použiť takéto opatrenie, by mal poskytnúť potrebné informácie, aby Komisia mohla prijať rozhodnutie.
- (20) ■ V záujme postupného ukončenia chytania zvierat vo voľnej prírode na účely chovu by sa **malo** čo najskôr **uskutočniť dôkladnú vedeckú štúdiu možnosti obmedziť používanie zvierat na tie, ktoré pochádzajú z autonómnych kolónií**. Zariadenia, ktoré chovajú a dodávajú primáty (okrem človeka), by mali preto mať zavedenú stratégiu na podporu a uľahčenie progresívneho postupu smerom k plneniu cieľa.
- (21) Existuje potreba zabezpečiť špeciálne chov určitých druhov stavovcov používaných v postupoch na použitie v daných postupoch, aby s ich genetickými, biologickými a behavioristickými základnými informáciami boli dobre oboznámené osoby vykonávajúce postupy. Takéto poznatky zvyšujú vedeckú kvalitu a spoľahlivosť výsledkov a znižujú variabilitu, čo v konečnom dôsledku vedie k menšiemu počtu postupov a obmedzeniu používania zvierat. Okrem toho by sa vzhľadom na **dobré životné podmienky** a ochranu zvierat malo používanie zvierat chytených vo voľnej prírode obmedziť iba na prípady, ak sa účel postupov nemôže dosiahnuť používaním zvierat špeciálne chovaných na používanie v postupoch.
- (22) Pretože základné informácie o zatúlaných a zdivočených domácich druhoch nie sú známe a ich chytanie a umiestnenie do zariadení zvyšuje strach týchto zvierat, nemali by sa používať v postupoch.
- (23) V záujme zvýšenia transparentnosti, uľahčenia schvaľovania projektov a zabezpečovania nástrojov na monitorovanie dodržiavania súladu by sa mala zaviesť klasifikácia krutosti postupov na základe odhadovanej miery bolesti, utrpenia, strachu a trvalého poškodenia spôsobovaného zvieratám. ■
- (24) Z etického hľadiska by mala existovať horná medza bolesti, utrpenia a strachu, pri prekročení ktorej by sa zvieratá nemali ■ použiť vo vedeckých postupoch. Na tento účel by sa **nemalo bežne umožňovať** vykonávanie postupov, ktoré majú za následok silnú bolesť, utrpenie alebo strach a ktoré budú pravdepodobne dlho trvať. Pri vypracovávaní spoločného formátu na účely podávania správ by sa namiesto miery krutosti predpokladanej v čase etického hodnotenia mala brať do úvahy skutočná miera krutosti, ktorej je zviera vystavené.
- (25) Počet zvierat používaných v postupoch by sa mohol znížiť vykonávaním postupov na zvieratách viac ako jedenkrát, ak to nebude mať za následok oslabenie vedeckého cieľa alebo zníženie úrovní **dobrých životných podmienok** zvierat. Opakované používanie zvierat by sa však malo posúdiť vzhľadom na minimalizáciu akýchkoľvek nepriaznivých účinkov na ich **dobré životné podmienky**, berúc do úvahy celoživotné skúsenosti jednotlivého zvierťa. V dôsledku tohto potenciálneho konfliktu by sa malo opakované používanie zvierat posudzovať od prípadu k prípadu a malo by byť obmedzené iba na tie postupy, pri ktorých je **kumulatívna** miera bolesti, strachu a utrpenia **eticky odôvodnená**.

Utorok, 5. mája 2009

- (26) Na konci **schváleného** postupu by sa malo prijať najvhodnejšie rozhodnutie týkajúce sa budúcnosti zvieratá na základe *dobrých životných podmienok* zvieratá a potenciálnych rizík pre životné prostredie. Zvieratá, ktorých *dobré životné podmienky* by boli ohrozené, by sa mali usmrtiť pri použití humánnej metódy. V niektorých prípadoch by sa mali zvieratá pustiť na slobodu, alebo zvieratá, akými sú napríklad psy a mačky, by sa mali vrátiť do starostlivosti rodinám, pretože verejnosť vyjadruje veľké obavy o osud týchto zvierat. Ak zariadenie povolí navrátenie do starostlivosti rodinám, je veľmi dôležité, aby bol zavedený program na zabezpečenie vhodnej socializácie týchto zvierat v záujme **podporiť** úspešný návrat domov a zabrániť zbytočnému strachu zvierat a zaistiť bezpečnosť verejnosti.
- (27) Tkanivá a orgány zvierat sa používajú na vývoj metód in vitro. S cieľom realizácie zásady obmedzenia **je žiaduce, aby** členské štáty **vytvorili** programy na spoločné využívanie orgánov a tkanív zvierat, ktoré boli usmrtené pri použití humánnych metód.
- (28) *Dobré životné podmienky* zvierat používaných v postupoch veľmi závisia od kvality a odbornej kvalifikácie pracovníkov, ktorí dohliadajú na postupy, ako aj pracovníkov, ktorí vykonávajú postupy alebo ktorí dohliadajú na tých, ktorí sa denne starajú o zvieratá. V záujme zabezpečiť primeraný stupeň kvalifikácie osôb, ktoré zaobchádzajú so zvieratami a zaoberajú sa postupmi zahŕňajúcimi zvieratá, by tieto postupy mali vykonávať osoby poverené príslušnými orgánmi, **a to v zariadeniach schválených týmito orgánmi**. Hlavná pozornosť by sa mala upriamiť na zabezpečovanie a udržiavanie primeranej úrovne kvalifikácie, ktorá by sa mala preukázať pred udelením povolenia týmito osobám alebo pred obnovením ich povolenia. **Povolenie udelené príslušným orgánom a dôkaz o úspešnom absolvovaní príslušnej odbornej prípravy by mali navzájom uznávať všetky členské štáty.**
- (29) Zariadenia by mali používať primerané inštalácie a výbavu, aby splnili požiadavky na umiestnenie príslušných druhov zvierat a aby umožnili efektívne vykonávanie postupov, pričom spôsobia čo najmenej strachu **tak priamo použitým zvieratám, ako aj ich zvieracím druhom**. Zariadenia by mali fungovať iba v prípade, ak sú na to oprávnené príslušnými orgánmi.
- (30) V záujme zabezpečiť nepretržité monitorovanie potrieb z hľadiska *dobrých životných podmienok* zvierat by mala byť neustále k dispozícii vhodná veterinárna starostlivosť a člen personálu by mal byť zodpovedný za starostlivosť o zvieratá a ich *dobré životné podmienky* v každom zariadení.
- (31) Zohľadnenie *dobrých životných podmienok* zvierat by malo mať najvyššiu prioritu v kontexte starostlivosti o zvieratá, chovu a používania zvierat. Každé zariadenie by preto malo mať ustanovený **stály orgán pre etické preskúmanie** s prvoradou úlohou zamerať sa na etickú diskusiu na úrovni zariadenia, zlepšovať starostlivosť a poskytovať nástroje praktickej aplikácie a včasnej realizácie najnovšieho technického a vedeckého vývoja v súvislosti so zásadami nahradenia, obmedzenia a zmiernenia, aby sa zlepšila celoživotná skúsenosť zvierat. Rozhodnutia stáleho orgánu *pre etické preskúmanie* by mali byť riadne zdokumentované a otvorené na preskúmanie počas kontrol.
- (32) V záujme umožniť príslušným orgánom monitorovať dodržiavanie súladu s touto smernicou by každé zariadenie malo **v rámci možností** viesť presné záznamy o počtoch zvierat, ich pôvode a osude.
- (33) Primáty (okrem človeka) s veľmi vysoko vyvinutými sociálnymi zručnosťami, **ako aj psy a mačky** by mali mať osobný spis s informáciami od narodenia, v ktorom sa zdokumentuje ich celý život, aby sa mohla zabezpečiť taká starostlivosť, umiestnenie a zaobchádzanie, ktoré spĺňajú ich individuálne potreby a charakteristiky.
- (34) Umiestnenie a starostlivosť o zvieratá by mali byť založené na špecifických potrebách a charakteristikách každého druhu.
- (35) Dňa 15. júna 2006 bola na štvrtej multilaterálnej porade zmluvných strán Európskeho dohovoru o ochrane stavovcov používaných na pokusné a iné vedecké účely prijatá revidovaná príloha A, ktorá ustanovuje usmernenia týkajúce sa umiestnenia pokusných zvierat a starostlivosti o ne. Odpodúčanie Komisie 2007/526/ES z 18. júna 2007 o usmerneniach týkajúcich sa umiestnenia zvierat používaných na pokusné a iné vedecké účely a starostlivosti o ne ⁽¹⁾ zahŕňa tieto usmernenia.

(1) Ú. v. EÚ L 197, 30.7.2007, s. 1.

Utorok, 5. mája 2009

- (36) Medzi členskými štátmi existujú rozdiely v požiadavkách na umiestnenie zvierat a starostlivosť o ne, ktoré prispievajú k narušaniu vnútorného trhu. Okrem toho niektoré z týchto požiadaviek už neodrážajú najnovšie poznatky o vplyvoch podmienok umiestnenia a starostlivosti na *dobré životné podmienky* zvierat a na vedecké výsledky postupov. V tejto smernici je preto potrebné ustanoviť minimálne požiadavky na umiestnenie a starostlivosť, **a to vždy s ohľadom na vývoj na základe nových vedeckých poznatkov.**
- (37) V záujme monitorovať dodržiavanie súladu s touto smernicou by členské štáty mali vykonať aspoň jednu kontrolu ročne v každom zariadení. S cieľom zabezpečiť dôveru verejnosti a podporiť transparentnosť musí byť aspoň jedna kontrola || neohlásená. Mali by sa ustanoviť programy na spoločné kontroly členských štátov, aby sa podporovalo prostredie spoločného využívania dobrej praxe a odborných poznatkov.
- (38) V záujme pomôcť členským štátom pri presadzovaní tejto smernice a na základe zistení uvedených v správach o vykonávaní vnútroštátnych kontrol by Komisia v prípade potreby mala vykonávať kontroly vnútroštátnych kontrolných systémov. Členské štáty by mali riešiť akékoľvek slabé stránky identifikované v zisteniach týchto kontrol.
- (39) Komplexné etické hodnotenie projektov používajúcich zvieratá, ktoré je jadrom schválenia projektu, by malo zabezpečiť realizáciu zásad nahradenia, obmedzenia a zmiernenia v týchto projektoch.
- (40) Z etických a vedeckých dôvodov je takisto veľmi dôležité zabezpečiť, aby sa každé použitie zvierat dôkladne vyhodnotilo z hľadiska vedeckej opodstatnenosti, užitočnosti a dôležitosti || takéhoto použitia. Pravdepodobné poškodenie zvierat by malo byť vyvážené očakávanými prínosmi projektu. **Preto by sa ako súčasť procesu schvaľovania projektov zahŕňajúcich používanie živých zvierat malo vykonať etické hodnotenie, ktoré bude nezávislé od gestorov štúdie.** Účinná realizácia etického hodnotenia by mala umožniť aj vhodné hodnotenie používania akýchkoľvek nových vznikajúcich vedeckých pokusných techník.
- (41) V niektorých prípadoch **môže byť** z dôvodu charakteru projektu, typu použitých druhov a pravdepodobnosti dosiahnutia požadovaných cieľov projektu **potrebné** vykonať retrospektívne hodnotenie. *Keďže* projekty sa môžu výrazne líšiť z hľadiska zložitosti, dĺžky a oneskorenia pri získavaní výsledkov, je potrebné, aby sa pri rozhodovaní o vykonaní retrospektívneho hodnotenia tieto aspekty zohľadnili v plnej miere.
- (42) V záujme zabezpečiť informovanie verejnosti je dôležité, aby sa uverejnili objektívne informácie o projektoch používajúcich živé zvieratá. Formát týchto informácií by nemal porušovať vlastnícke práva alebo uverejňovať dôverné informácie. Užívateľské zariadenia by preto mali **príslušným orgánom** poskytovať **kvantitatívne alebo kvalitatívne údaje týkajúce sa používania živých zvierat** a sprístupňovať ich verejnosti.
- (43) V záujme riadenia rizík, ktoré sa týkajú zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia, sa v právnych predpisoch Spoločenstva uvádza, že látky a výrobky sa môžu predávať iba po predložení príslušných údajov o bezpečnosti a efektívnosti. Niektoré z týchto požiadaviek môžu byť splnené iba pri použití testovania na zvieratách, ktoré sa ďalej uvádza ako „regulačné testovanie“. Je potrebné zaviesť špecifické opatrenia, aby sa zvýšilo používanie alternatívnych prístupov a odstránila sa zbytočná duplicita regulačného testovania. Na tento účel by mali členské štáty uznať platnosť údajov získaných pri testovaní s použitím metód testovania ustanovených v právnych predpisoch Spoločenstva.
- (44) V záujme znížiť zbytočnú administratívnu záťaž a zvýšiť konkurencieschopnosť výskumu a priemyslu Spoločenstva by malo byť možné schváliť viacero postupov regulačného testovania v rámci jedného skupinového schválenia, aj keď bez vyňatia týchto postupov z etického hodnotenia.

Utorok, 5. mája 2009

- (45) S cieľom zabezpečiť účinné preskúmanie žiadostí o schválenie a zvýšiť konkurencieschopnosť výskumu a priemyslu Spoločenstva by sa mala pre príslušné orgány stanoviť lehota na vyhodnotenie návrhov projektov a prijatie rozhodnutí o schválení týchto projektov. V záujme neohrozenia kvality etického hodnotenia sa môže vyžadovať ďalší čas na zložitejšie návrhy projektov kvôli počtu zahrnutých odborov, neobvyklých charakteristík a zložitejších postupov navrhovaného projektu. Predĺženie lehôt na vykonanie etického hodnotenia by však malo zostať výnimkou.
- (46) Dostupnosť alternatívnych metód veľmi závisí od pokroku v oblasti výskumu zameraného na vývoj alternatív. Rámcové programy Spoločenstva pre výskum a technologický vývoj poskytujú čoraz väčšie finančné prostriedky na projekty, ktorých cieľom je nahradiť, obmedziť a zmierniť používanie zvierat pri postupoch. V záujme zvýšiť konkurencieschopnosť výskumu a priemyslu v Spoločenstve by preto Komisia a členské štáty mali prispievať k vývoju a validácii alternatívnych prístupov.
- (47) Európske centrum pre validáciu alternatívnych metód bolo zriadené v rámci Spoločného výskumného centra Komisie a koordinuje validáciu alternatívnych prístupov v Spoločenstve. Existuje však čoraz väčšia potreba nových metód vyvinutých a navrhnutých na validáciu. S cieľom zabezpečiť potrebné mechanizmy na úrovni členských štátov by každý členský štát mal určiť referenčné laboratórium na validáciu alternatívnych metód. Členské štáty by mali určiť referenčné laboratória, ktoré sú akreditované v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/10/ES z 11. februára 2004 o zosúladzovaní zákonov, právnych a správnych opatrení uplatňovaných na zásady správnej laboratórnej praxe a overovanie ich uplatňovania pri testoch chemických látok ⁽¹⁾, aby sa zabezpečila zosúladená a porovnateľná kvalita výsledkov. **Okrem toho by sa právomoci Európskeho centra pre validáciu alternatívnych metód mali rozšíriť o koordináciu a podporu rozvoja a využívania alternatív k pokusom na zvieratách.**
- (48) Existuje potreba zabezpečiť harmonizovaný prístup k stratégiám etického hodnotenia a etického preskúmania na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty by mali vytvoriť vnútroštátne výbory pre *dobré životné podmienky* zvierat a etiku s cieľom poskytovať odporúčania príslušným orgánom a stálym orgánom zariadení zaoberajúcim sa etickým preskúmaním, aby sa podporovali zásady nahradenia, obmedzenia a zmiernenia. Sieť vnútroštátnych výborov pre *dobré životné podmienky* zvierat a etiku by preto mala zohrávať úlohu pri výmene najlepšej praxe na úrovni Spoločenstva.
- (49) Technické a vedecké úspechy v biomedicínskom výskume je možné dosiahnuť veľmi rýchlo, *podobne* ako nárast poznatkov o faktoroch, ktoré ovplyvňujú *dobré životné podmienky* zvierat. Je preto potrebné zabezpečiť revíziu tejto smernice. Pri tejto revízii **založenej na výsledkoch vedeckých prác vyhodnotených partnerským preskúmaním** by sa malo ako prípadná prioritná záležitosť preskúmať možné nahradenie používania zvierat, najmä primátov (okrem človeka), berúc do úvahy vedecký pokrok.
- (50) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali *prijat'* v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾.
- (51) Komisia by *predovšetkým mala byť splnomocnená* určovať kritériá na klasifikáciu postupov a prispôbovať prílohy II až XI vedeckému a technickému pokroku. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tejto smernice, okrem iného jej doplnením o nové nepodstatné prvky, *musia sa prijat'* v súlade s regulačným postupom s kontrolou *ustanoveným* v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.
- (52) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá pre sankcie uplatniteľné za porušenia ustanovení tejto smernice a zabezpečiť ich vykonávanie. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (53) Smernica 86/609/EHS by preto mala byť zrušená.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 50, 20.2.2004, s. 44.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23. ||.

Utorok, 5. mája 2009

- (54) Prínosy z hľadiska *dobrych životných podmienok* zvierat vyplývajúce z uplatňovania retrospektívneho schválenia projektu a súvisiace administratívne náklady môžu byť odôvodnené iba pre dlhodobé prebiehajúce projekty. V prípade prebiehajúcich krátkodobých a strednodobých projektov je preto potrebné zahrnúť prechodné opatrenia s cieľom zabrániť potrebe retrospektívneho povolenia s len obmedzeným prínosom.
- (55) Keďže ciele *tejto smernice*, a to zosúladenie právnych predpisov o používaní zvierat na vedecké účely, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

V tejto smernici sa ustanovujú opatrenia na ochranu zvierat používaných alebo určených na používanie na vedecké účely.

Na tento účel sa v nej ustanovujú pravidlá o:

1. nahradení a obmedzení používania zvierat v postupoch a zmiernení chovu, umiestnenia, starostlivosti a používania zvierat v postupoch;
2. pôvodu, chove, označovaní, starostlivosti o zvieratá a ich umiestnení;
3. fungovaní chovných, dodávateľských alebo užívateľských zariadení;
4. hodnotení a schvaľovaní projektov, ktoré zahŕňajú používanie zvierat v postupoch.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa uplatňuje **na umiestnenie a chov zvierat, ktoré sa** ■ používajú alebo sa plánujú používať v postupoch alebo ■ sú špeciálne chované na použitie ich orgánov a tkanív na vedecké účely, **a vzťahuje sa na všetky použitia zvierat v postupoch, ktoré im pravdepodobne spôsobia bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie.**

V prípade akejkoľvek bolesti, utrpenia, strachu alebo trvalého poškodenia **nevylučuje ich odstránenie** úspešným použitím anestetík, analgetík alebo iných metód použitia zvierat v postupoch mimo rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

2. Táto smernica sa uplatňuje na tieto zvieratá:

- a) živé stavovce (okrem človeka) vrátane nezávisle kŕmených larválnych foriem a embryonálnych alebo plodových foriem **druhov cicavcov** od poslednej tretiny ich normálneho vývoja;
- b) živé bezstavovce (zvieratá) ■ druhov **z radov**, ktoré sú uvedené v prílohe I.

Utorok, 5. mája 2009

3. Táto smernica sa uplatňuje na zvieratá používané v postupoch, ktoré sú v skoršom štádiu vývoja ako je štádium uvedené v ods. 2 písm. a), ak sa má zvieratú umožniť žiť po tomto štádiu vývoja a je pravdepodobné, že bude cítiť bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie po tom, ako dosiahne toto štádium vývoja.

4. **S výnimkou všeobecných kontrol chovných zariadení sa táto** smernica neuplatňuje na:

- a) nepokusné, poľnohospodárske alebo klinické veterinárne postupy a skúšky;
- b) postupy vykonávané na účely uznaného chovu hospodárskych zvierat;
- c) postupy vykonávané na primárne účely označovania zvierat;
- d) postupy, ktoré **nespôsobujú bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie**.

5. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá smernica Rady 76/768/EHS z 27. júla 1976 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa kozmetických výrobkov ⁽¹⁾.

Článok 3

Vymedzenia pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- 1. „postup“ je akékoľvek použitie zvierat na pokusné alebo iné vedecké účely so známym alebo neznámym výsledkom, ktoré môže, **ale nemusí** spôsobiť zvieratú bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie **a zahŕňa akúkoľvek činnosť**, ktorá smeruje alebo by mohla smerovať k narodeniu zvierat v takýchto podmienkach alebo k vytvoreniu novej geneticky modifikovanej rodovej línie zvierat;
- 2. „projekt“ je program práce, ktorá má definovaný vedecký cieľ a zahŕňa jeden alebo viac postupov;
- 3. „zariadenie“ je každá inštalácia, budova, skupina budov alebo iných priestorov a môže zahŕňať neúplne uzavreté alebo kryté plochy a prenosné vybavenie;
- 4. „chovné zariadenie“ je akékoľvek zariadenie, kde sa chovajú zvieratá s cieľom ich použitia v postupoch alebo použitia ich tkanív alebo orgánov na vedecké účely;
- 5. „dodávateľské zariadenie“ je akékoľvek zariadenie iné ako chovné zariadenie, z ktorého sú zvieratá dodávané s cieľom ich použitia v postupoch alebo použitia ich tkanív alebo orgánov na vedecké účely;
- 6. „užívateľské zariadenie“ je akékoľvek zariadenie, v ktorom sa zvieratá používajú v postupoch.
- 7. „príslušný orgán“ je **orgán alebo orgány, ktorý (ktoré) každý členský štát určí ako zodpovedný (zodpovedné) za dohľad nad presadzovaním tejto smernice;**
- 8. „etický prístup“ je prístup, ktorý predchádza testovaniu a ktorý pozostáva z odhadu vedeckých a spoločenských prínosov použitia zvierat, pričom sa odvoláva na povinnosť ľudí rešpektovať zvieratá ako živé a cítiace bytosti;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 262, 27.9.1976, s. 169.

Utorok, 5. mája 2009

9. „spôsobilá osoba“ je každá osoba, ktorú považuje členský štát za spôsobilú na výkon príslušnej funkcie opísanej v tejto v smernici;
10. „chov“ sú všetky činnosti, ktoré si vyžaduje chov a udržiavanie fenotypovo normálnych zvierat, či už na vedecké alebo iné účely, ktoré však samy osebe nie sú pokusmi;
11. „prax“ je akákoľvek neexperimentálna činnosť alebo akákoľvek vedecká činnosť, ktorá nie je pokusom;
12. „náležite znecitlivené“ znamená zbavené vnímania prostredníctvom lokálnej alebo celkovej anestézie, ktorá je rovnako účinná ako anestézia používaná v riadnej veterinárnej praxi;
13. „protokol“ je rad postupov, ktoré predstavujú pokus s vymedzeným cieľom;
14. „regulovaný postup“ je akýkoľvek experimentálny alebo iný vedecký postup, ktorý chránenému zvieraťu pravdepodobne spôsobí bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie;
15. „opakované použitie“ je použitie zvieraťa, ktoré sa už použilo v postupe, pričom by sa mohlo použiť aj iné zviera, ktoré ešte nebolo použité v žiadnom postupe;
16. „dôverné informácie“ sú informácie, ktorých zverejnenie bez súhlasu by mohlo poškodiť legitímne obchodné alebo iné záujmy vlastníka týchto informácií alebo tretej strany.

Článok 4

Nahradenie, obmedzenie a zmiernenie

1. Ak existujú metódy testovania, pokusy alebo iná vedecká činnosť, ktoré nezahŕňajú používanie živých zvierat, ktoré sú z vedeckého hľadiska uspokojivými metódami alebo stratégiami testovania na dosiahnutie požadovaných výsledkov a ktoré sa môžu použiť namiesto postupu, členské štáty zabezpečujú, aby sa použila alternatívna metóda, a to pod podmienkou, že táto alternatívna metóda nie je v príslušnom členskom štáte zakázaná. Na účely tejto smernice sa metódy testovania, ktoré znamenajú používanie ľudských zárodočných a plodových buniek, nepovažujú za alternatívu, čiže členské štáty môžu v súvislosti s používaním týchto metód testovania prijímať vlastné etické rozhodnutia.
2. Členské štáty zabezpečujú, aby sa počet zvierat používaných v projektoch obmedzil na minimum bez ohrozenia cieľov projektu.
3. Členské štáty zabezpečujú zmiernenie chovu, umiestnenia a starostlivosti a metód používaných v postupoch, pričom sa odstraňuje alebo obmedzuje akákoľvek prípadná bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie zvierat na minimum.
4. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytli finančné prostriedky na odbornú prípravu a výskum v oblasti vedecky uspokojivých metód alebo stratégií testovania, ktoré nezahŕňajú použitie zvierat, ako aj na ich rozvoj a uplatňovanie.
5. Členské štáty zabezpečia, aby sa príslušný orgán snažil o dosiahnutie cieľa odseku 1 pri posudzovaní schválenia projektov.
6. Členské štáty zabezpečia, aby sa náležitým osobám a zariadeniam poskytovala odborná príprava o používaní vedecky uspokojivých metód alebo stratégií testovania, ktoré nezahŕňajú použitie zvierat, a podporujú takéto metódy alebo stratégie testovania.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 5

Účely postupov

Postupy sa môžu vykonávať iba na tieto účely:

1. základný výskum na prehĺbenie poznatkov v biologických alebo behavioristických vedách;
2. translačný alebo aplikovaný výskum s ktorýmkoľvek z týchto cieľov:
 - a) zabránenie, prevencia, diagnostikovanie alebo liečba choroby alebo inej abnormality alebo ich vplyvov na človeka, zvieratá alebo rastliny;
 - b) posúdenie, zistenie, úprava alebo zmena fyziologického stavu človeka, zvierat, alebo rastlín;
 - c) **zlepšenie podmienok produkcie a životných podmienok zvierat chovaných na agronomické účely;**
3. vývoj, výrobu alebo testovanie kvality, účinnosti a bezpečnosti liekov, potravín a krmív a iných látok alebo výrobkov, ktoré majú jeden z cieľov uvedených v odseku 2;
4. ochranu prírodného životného prostredia v záujme zdravia alebo *dobrých životných podmienok* človeka alebo zvierat;
5. **ochranu ľudského zdravia z hľadiska kontaktu s chemikáliami pri výkone povolania alebo konzumácii;**
6. výskum zameraný na ochranu, **zdravie a dobré životné podmienky** druhov;
7. vyššie vzdelávanie alebo odbornú prípravu;
8. súdne vyšetrovanie.

Článok 6

Humánne metódy usmrčovania

1. Členské štáty zabezpečujú, aby boli zvieratá usmrčované v schválenom zariadení, oprávnenou osobou a s minimálnou mierou bolesti, utrpenia a strachu a v súvislosti s druhmi uvedenými v prílohe VI s použitím **vhodnej** humánnej metódy usmrčovania podľa uvedenej prílohy **alebo iných metód, v prípade ktorých je vedecky dokázané, že sú prinajmenšom rovnako humánne. Ak možno použiť humánnejšiu metódu usmrčovania a táto metóda je ľahko dostupná, môže sa použiť aj v prípade, že sa neuvádza v prílohe VI.**

Na účely štúdie vykonanej v teréne môže byť však zviera usmrtené na inom mieste než je schválené zariadenie.

2. Príslušné orgány môžu udeliť výnimky z odseku 1 na základe vedeckého zdôvodnenia, že účel postupu sa nedá dosiahnuť s použitím humánnej metódy usmrčovania **alebo preukázaním, že sa vyvinuli iné metódy, ktoré lepšie chránia zvieratá. Bez ohľadu na akékoľvek výnimky sa zvieratá usmrčujú tak, aby boli vystavené čo najmenšej miere bolesti, utrpenia a strachu.**

3. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak je zviera potrebné usmrtiť za núdzových okolností kvôli *dobrým životným podmienkam* zvierťa.

Členské štáty vymedzujú núdzové okolnosti uvedené v prvom pododseku.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 7**Vnútroštátne opatrenia**

Táto smernica nesmie členským štátom brániť v tom, aby uplatňovali alebo prijímali prísnejšie vnútroštátne opatrenia zamerané na zlepšenie životných podmienok a ochrany zvierat používaných na vedecké účely.

KAPITOLA II

USTANOVENIA O POUŽÍVANÍ URČITÝCH ZVIERAT V POSTUPOCH

Článok 8**Ohrozené druhy iné ako primáty (okrem človeka)**

1. Ohrozené druhy uvedené v prílohe A k nariadeniu Rady (ES) č. 338/97 ⁽¹⁾ sa nesmú používať v postupoch, s výnimkou tých postupov, ktoré spĺňajú tieto podmienky:

- a) postup má jeden z účelov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. a), ods. 3 alebo ods. 6;
- b) existuje vedecké zdôvodnenie, že účel postupu sa nedá dosiahnuť s použitím iných druhov ako tých, ktoré sú uvedené v tejto prílohe;

c) používané zvieratá by mali byť chované pokiaľ možno špecificky na účely pokusov.

2. Tento článok sa nesmie uplatňovať na žiadne druhy primátov (primátov okrem človeka).

Článok 9**Primáty (primáty okrem človeka)**

1. Primáty (okrem človeka) sa **pre svoj vysoký stupeň neurofyzologickej citlivosti a kognitívneho vývoja** nesmú používať v postupoch, s výnimkou tých postupov, ktoré spĺňajú tieto podmienky:

- a) postup má jeden z účelov uvedených v článku 5 ods. 1, 2 písm. a), 3 **alebo** 6;
- b) **žiadateľ poskytnie** vedecké **a etické** zdôvodnenie, že účel postupu sa nedá dosiahnuť s použitím iných druhov ako sú primáty (okrem človeka).

2. Bez ohľadu na odsek 1 sa v postupoch nesmú používať ľudoopice, s výhradou použitia bezpečnostnej doložky v článku 53.

3. Každé dva roky a po prvý raz ... (*) Komisia po konzultácii s členskými štátmi uskutoční preskúmanie používania primátov (okrem človeka) v postupoch a zverejní jeho výsledky. V preskúmaní sa skúma vplyv vývoja technologických a vedeckých poznatkov a poznatkov o životných podmienkach zvierat a taktiež sa v ňom stanovujú ciele pre realizáciu validovaných metód nahradenia.

Článok 10**Zvieratá chytené vo voľnej prírode**

1. Zvieratá chytené vo voľnej prírode sa nesmú používať v postupoch.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1.

^(*) Dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Utorok, 5. mája 2009

2. Príslušné orgány môžu udeliť výnimky z odseku 1 na základe vedeckého zdôvodnenia, že účel postupu sa nedá dosiahnuť s použitím zvieratá, ktoré bolo chované na použitie v postupoch.

Článok 11

Zvieratá chované na použitie v postupoch

1. **Komisia ... (*) vykoná posúdenie životných podmienok zvierat a hodnotenie uskutočniteľnosti, pokiaľ ide o vykonávanie požiadaviek stanovených v pododsekoch 2 a 3.**

Členské štáty zabezpečujú, aby sa zvieratá, ktoré patria k druhom uvedeným v prílohe II, mohli používať iba v postupoch v prípade, ak sa tieto zvieratá chovali na použitie v postupoch.

V prípade stanovenia uskutočniteľnosti členské štáty s účinnosťou od dátumov stanovených v prílohe III a so zreteľom na hodnotenie uvedené v pododseku 1 zabezpečujú, aby sa primáty (okrem človeka) uvedené v tejto prílohe mohli používať iba v postupoch v prípade, že pochádzajú z autonómnych kolónií.

2. Príslušné orgány môžu udeliť výnimky z pododsekov 2 a 3 odseku 1 na základe **veterinárneho zdôvodnenia v prospech dobrých životných podmienok zvierat alebo na základe** vedeckého zdôvodnenia.

Článok 12

Zatúlané a zdivočené zvieratá domácich druhov

Zatúlané a zdivočené zvieratá domácich druhov sa nesmú používať v postupoch.

Článok 13

Používanie uhynutých tiel, tkanív a orgánov zvierat na vzdelávacie účely

Pri vyššom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní by sa mali uhynuté telá, tkanivá a orgány zvierat používať iba vtedy, ak pochádzajú zo zvierat, ktoré boli usmrtené v súlade s nariadením Rady (ES) č. .../2009 z ... [o ochrane zvierat počas usmrčovania] ⁽¹⁾.

KAPITOLA III

POSTUPY

Článok 14

Postupy

1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa postupy vždy vykonávali v ■ zariadeniach **vymedzených v článku 3.**

Príslušný orgán môže udeliť výnimku z prvého pododseku na základe vedeckého zdôvodnenia.

2. Postupy sa môžu vykonávať iba v rámci projektu.

(*) **Päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.**

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L ...

Utorok, 5. mája 2009

Článok 15

Metódy používané v postupoch

1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa postup nevykonával, ak sa v právnych predpisoch Spoločenstva uznáva iná vedecky uspokojivá metóda alebo stratégia testovania na získanie hľadaného výsledku, ktorá nezahŕňa použitie zvierat. V prípade, ak nie je k dispozícii takáto metóda, postup sa nemôže vykonávať, ak je primerane a prakticky dostupná vedecky uspokojivá metóda alebo stratégia testovania na získanie hľadaného výsledku, vrátane počítačom podporovaných metodík, metodík in vitro alebo iných metodík, ktoré nezahŕňajú použitie zvierat.
2. Pri výbere postupov sa zvolia tie, ktoré si vyžadujú najmenší počet zvierat, používajú zvieratá s najnižším stupňom neurofyziologicalkej citlivosti, v najmenšej miere spôsobujú bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie a ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou poskytnú uspokojivé výsledky.
3. Do najväčšej možnej miery je potrebné zabrániť uhynutiu ako konečnému bodu postupu a nahradiť ho včasnými a humánnymi konečnými bodmi. Ak je uhynutie ako konečný prostriedok nevyhnutné, postup sa má navrhnuť tak, aby viedol k uhynutiu čo možno najmenšieho počtu zvierat.

Článok 16

Anestézia

1. Členské štáty **vo vhodných prípadoch** zabezpečujú, aby sa všetky postupy vykonávali v celkovej alebo lokálnej anestézii **alebo použitím iných metód, ktoré môžu zmierniť bolesť alebo minimalizovať utrpenie**.
 2. Odchylne od odseku 1 sa postupy môžu vykonávať bez anestézie za týchto podmienok:
 - a) ak sa anestézia pre zviera považuje za traumatizujúcejšiu ako samotný postup;
 - b) ak sa použijú analgetiká na zabránenie alebo regulovanie potenciálne silnej bolesti;**
 - c) ak je anestézia nezlučiteľná s účelom postupu, pokiaľ postup nezahŕňa závažné zranenia, ktoré môžu spôsobiť silnú bolesť.
 3. Ak sa postup vykonáva bez anestézie, **vždy, keď to bude prospešné pre zviera**, sa použijú analgetiká alebo iné vhodné metódy, aby sa zabezpečila minimálna miera nevyhnutnej bolesti, utrpenia a strachu.
 4. Členské štáty zabezpečujú, aby zvieratá nedostali žiadny liek na zastavenie alebo obmedzenie prejavov bolesti bez primeranej úrovne anestézie alebo analgézie.
- V týchto prípadoch sa poskytuje vedecké zdôvodnenie s podrobnosťami o anestetickom alebo analgetickom režime.
5. Zvieratú, ktoré môže trpieť ■ bolesťou, keď anestézia zoslabne, sa poskytujú preventívne a pooperačné analgetiká alebo sa zabezpečujú iné vhodné metódy na zmiernenie bolesti za predpokladu, že je to zlučiteľné s účelom postupu. Ak poskytnutie analgetík nie je možné, zviera bude okamžite usmrtené humánnym spôsobom.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 17

Klasifikácia krutosti postupov

1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa všetky postupy klasifikovali ako „nulové až ľahké“, „mierne“ **alebo „kruté“ v súlade s prílohou IX.**
2. Členské štáty zabezpečujú, aby **boli** postupy klasifikované ako „kruté“ **vedecky odôvodnené a aby sa monitorovali z etického hľadiska, ak je pravdepodobné, že bolesť, utrpenie alebo strach sú viac než krátkodobé. Takéto postupy možno vykonávať len výnimočne a vyžadujú si osobitnú analýzu z hľadiska ujmy a prínosu, ako aj kontrolu zo strany príslušného orgánu.**
3. Postupy vykonávané v celkovej anestézii, na konci ktorej sa zvierat bez možnosti obnovy vedomia usmrť ľudskou metódou, sa budú klasifikovať ako „bez možnosti oživenia“.
4. Komisia **do ... (*) dokončí** kritériá na klasifikáciu postupov, **ako je uvedené v prílohe IX, a to na základe medzinárodných klasifikácií a v spojitosti s osvedčenými postupmi, ktoré sa vypracovali v rámci Európskej únie. Takéto kritériá obsahujú hornú hranicu krutosti, pri prekročení ktorej sú postupy na zvieratách zakázané.**

Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú do ... (**) v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 54 ods. 4.

Článok 18

Opakované použitie

1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa zvierat, ktoré sa už použilo v postupe, pri ktorom by sa mohlo **namiesto neho** použiť **||** iné zvierat, ktoré ešte nebolo použité v predchádzajúcom **prípravnom alebo inom** postupe, mohlo znovu použiť v **ďalších nesúvisiacich nových postupoch** iba v prípade, ak sú splnené všetky tieto podmienky:
 - a) predchádzajúci postup bol klasifikovaný ako **||** nulový až „**mierny**“;
 - b) preukázalo sa, že celkový zdravotný stav a **dobré životné podmienky** boli úplne obnovené;
 - c) ďalší postup je klasifikovaný ako **||** nulový až „**mierny**“ alebo „bez možnosti oživenia“. **Opakované použitie zvierat je podložené veterinárnymi prehliadkami.**
2. Odchylna od odseku 1 môže príslušný orgán na základe vedeckého zdôvodnenia umožniť opakované použitie zvierat, pokiaľ sa **predchádzajúci postup, v ktorom bolo zvierat použité, klasifikuje ako nulový až „mierny“** a ak je ďalší postup klasifikovaný ako **||** nulový až „**mierny**“ alebo „bez možnosti oživenia“.

Článok 19

Koniec postupu

1. Postup sa považuje za skončený, ak sa nemajú robiť ďalšie pozorovania v rámci tohto postupu alebo v súvislosti s novými geneticky modifikovanými rodovými líniami zvierat v prípade, ak sa môžu vedecky preukázať nepriaznivé účinky na zvieratá.
2. Na konci postupu veterinárny lekár alebo iná kompetentná osoba rozhodne, či sa zvierat ponechá nažive alebo usmrť ľudskou metódou.

(*) 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(**) 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Utorok, 5. mája 2009

3. **Na konci postupu** bude **zvíra** usmrtené humánnym spôsobom, keď je pravdepodobné, že bolesť alebo strach bude pretrvávať.
4. Ak sa má zvíra ponechať nažive, zabezpečí sa preň starostlivosť a umiestnenie vhodné pre jeho zdravotný stav a bude pod dohľadom veterinárneho lekára alebo inej kompetentnej osoby.

Článok 20

Spoločné využívanie orgánov a tkanív

Členské štáty **podporujú zavádzanie programov** na spoločné využívanie orgánov a tkanív zvierat usmrtených humánnym spôsobom.

Článok 21

Pustenie zvierat na slobodu a ich navrátenie do domácej starostlivosti

Členské štáty môžu umožniť, aby zvieratá používané alebo určené na používanie v postupoch boli pustené na slobodu **do ich pôvodného prirodzeného prostredia, vrátené do chovného zariadenia zodpovedajúceho danému druhu** alebo navrátené do domácej starostlivosti za predpokladu splnenia týchto podmienok:

- a) zdravotný stav zvierťa to umožňuje;
- b) neexistuje nebezpečenstvo pre zdravie ľudí alebo životné prostredie;
- c) zabezpečila sa maximálna miera starostlivosti na ochranu *dobrých životných podmienok* zvierťa **vrátane posúdenia správania zvierťa a jeho schopnosti prispôbiť sa veľmi premenlivým environmentálnym podmienkam;**
- d) **dotknuté zvieratá nie sú geneticky modifikovanými pokusnými zvieratami ani primátmi (okrem človeka).**

KAPITOLA IV

UDEĽOVANIE POVOLENÍ

Oddiel 1

Udeľovanie povolení osobám

Článok 22

Udeľovanie povolení osobám

1. Členské štáty zabezpečujú, aby boli osoby oprávnené príslušným orgánom **alebo povereným orgánom** skôr, ako začnú vykonávať tieto úlohy:
- a) vykonávanie postupov na zvieratách vrátane ich usmrčovania humánnym spôsobom;
 - b) dohľad nad vykonávaním postupov a projektov alebo ich navrhovanie;
 - c) dohľad nad osobami, ktoré sa starajú o zvieratá.
2. Členské štáty zabezpečujú, aby na účely udeľovania povolení mali osoby uvedené v odseku 1 príslušné **veterinárne alebo vedecké** vzdelanie a odbornú prípravu a aby **mali doklad o požadovanej spôsobilosti.**

Osoby, ktoré vykonávajú úlohy uvedené v ods. 1 písm. b) musia mať absolvované školenie vo vedeckom odbore týkajúcom sa vykonávanej práce, a sú schopné zaobchádzať s príslušnými druhmi a starať sa o ne.

Utorok, 5. mája 2009

3. Všetky povolenia sa budú udeľovať osobám na obmedzenú dobu, ktorá nepresiahne päť rokov. Členské štáty zabezpečujú, aby obnovenie povolenia bolo osobám udelené iba na základe **dokladu o požadovanej spôsobilosti. Členské štáty zabezpečujú vzájomné uznávanie kvalifikácií v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a povolení na vykonávanie určených postupov.**

4. Členské štáty uverejňujú na základe prvkov ustanovených v prílohe VII minimálne požiadavky týkajúce sa vzdelania a odbornej prípravy a požiadavky na získanie, udržiavanie a preukazovanie požadovanej spôsobilosti.

Oddiel 2

Požiadavky na zariadenia

Článok 23

Udeľovanie povolení zariadeniam

1. Členské štáty zabezpečujú, aby všetky chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia boli schválené a zaregistrované príslušným orgánom.

Povolenie sa udeľuje zariadeniu iba vtedy, ak bolo skontrolované príslušným orgánom a zistilo sa, že je v súlade s požiadavkami tejto smernice.

2. V povolení sa špecifikuje typ zariadenia a osoba zodpovednú za zariadenie a za dodržiavanie súladu s ustanoveniami tejto smernice.

Článok 24

Pozastavenie platnosti a zrušenie povolenia

1. Ak už zariadenie nedodržiava súlad s požiadavkami ustanovenými v tejto smernici, príslušný orgán **je oprávnený pozastaviť platnosť jeho povolenia alebo ho zrušiť, prípadne prijať vhodné nápravné opatrenia alebo požadovať ich prijatie. Pre držiteľov povolenia budú existovať náležité postupy, ako sa odvolať proti akémukoľvek takémuto rozhodnutiu.**

2. Členské štáty zabezpečujú v prípade, ak sa pozastavila platnosť povolenia alebo sa povolenie zrušilo, aby *dobré životné podmienky* zvierat umiestnených v zariadení *neboli* nepriaznivo ovplyvnené.

Článok 25

Požiadavky na inštalácie a vybavenie

1. Členské štáty zabezpečujú, aby všetky chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia mali inštalácie a vybavenie vhodné pre umiestnené druhy zvierat, a v prípade vykonávania postupov inštalácie a vybavenie vhodné na vykonávanie týchto postupov.

2. Navrhovanie, konštrukcia a spôsob fungovania inštalácií a vybavenia uvedených v odseku 1 zabezpečujú čo najúčinnnejšie vykonávanie postupov **s** minimálnym počtom zvierat a minimálnou mierou bolesti, utrpenia, strachu a trvalého poškodenia.

Článok 26

Požiadavky na pracovníkov v zariadeniach

Každé chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenie musí mať dostatočný počet vyškolených pracovníkov minimálne vrátane:

1. osôb na pracovisku zodpovedných za zabezpečovanie *dobrých životných podmienok* zvierat a starostlivosti o zvieratá chované, držané alebo používané v zariadení, pričom tieto osoby zabezpečujú, aby:

Utorok, 5. mája 2009

- a) pracovníci, ktorí zaobchádzajú so zvieratami, mali prístup k informáciám špecifickým pre druhy umiestnené v zariadení;
 - b) sa projekty vykonávali v súlade so schválením projektu;
 - c) bol zastavený každý postup, v priebehu ktorého sa zvieratú spôsobuje strach, bolesť alebo utrpenie;
 - d) sa v prípade nesúladu so schválením projektu prijali, zaznamenali a ohlásili príslušné opatrenia na nápravu tohto nesúladu stálemu orgánu na etické preskúmanie.
2. určeného veterinárneho lekára s praxou v starostlivosti o laboratórne zvieratá zodpovedného za poskytovanie poradenstva v súvislosti s *dobrými životnými podmienkami* a liečbou zvierat.

Bez toho, aby bola dotknutá všeobecná platnosť odseku 1, musí každé chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenie zabezpečiť, aby bola nepretržite k dispozícii minimálne jedna vyškolená osoba, ktorá sa bude starať o dobré životné podmienky zvierat.

Článok 27

Stály orgán na etické preskúmanie

1. Členské štáty zabezpečujú, aby každé chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenie zriadilo stály orgán na etické preskúmanie.
2. Stály orgán pre etické preskúmanie zahŕňa **aspoň** určeného veterinárneho lekára, osobu (osoby) zodpovednú (zodpovedné) za zabezpečovanie *dobrých životných podmienok* zvierat a starostlivosti o ne v zariadení a v prípade užívateľského zariadenia zahŕňa vedeckého pracovníka, **ako aj odborníka na uplatňovanie zásad nahradenia, obmedzenia a zmiernenia**.

Článok 28

Úlohy stálego orgánu na etické preskúmanie

1. **So zreteľom na ciele tejto smernice, najmä článku 4, stály orgán pre etické preskúmanie plní tieto úlohy:**
- a) poskytovať etické odporúčania pracovníkom, ktorí zaobchádzajú so zvieratami, o záležitostiach týkajúcich sa *dobrých životných podmienok* zvierat v súvislosti s ich nadobudnutím, umiestnením, starostlivosťou a používaním;
 - b) poskytovať odporúčania pracovníkom zariadenia o uplatňovaní požiadavky na nahradenie, obmedzenie a zmiernenie a informovať ich o najnovšom technickom a vedeckom vývoji v oblasti uplatňovania týchto požiadaviek;
 - c) zavádzať a preskúmavať interné prevádzkové procesy vzhľadom na monitorovanie, podávanie správ a následné opatrenia v súvislosti s *dobrými životnými podmienkami* zvierat umiestnených alebo používaných v zariadení;
 - d) každoročne preskúmavať všetky projekty **klasifikované ako „kruté“ alebo projekty, v ktorých sa používajú primáty (okrem človeka), a každé tri roky všetky ostatné projekty**, ktoré trvajú dlhšie ako 12 mesiacov, najmä so zameraním na:
 - počty, druhy a štádiá života zvierat použitých v predchádzajúcom roku,
 - zdôvodnenie počtov, druhov a štádií života zvierat potrebných na nasledujúci rok,

Utorok, 5. mája 2009

— **vedecký pokrok projektu,**

— používanie humánnych metód usmrčovania a spôsoby zohľadnenia nového vývoja v súvislosti s používaním zvierat v postupoch,

e) na základe preskúmania uvedeného v písm. d) alebo v prípade odchýlok od schválenia projektu preskúmať, či nie je potrebné predložiť schválenie projektu na zmenu a doplnenie alebo obnovenie;

f) poskytovať odporúčania v prípade plánov na navrátenie zvierat do domácej starostlivosti, najmä v súvislosti s vhodnou socializáciou takýchto zvierat.

2. Členské štáty zabezpečujú, aby sa viedli záznamy o odporúčaní, ktoré stály orgán pre etické preskúmanie poskytol zariadeniu, ako aj o rozhodnutiach prijatých v súvislosti s týmito odporúčaniami.

Záznamy sa na základe žiadosti **poskytnú** príslušnému orgánu. **Členské štáty sa osobitne zameriavajú na zhromažďovanie, porovnávanie a uverejňovanie záznamov týkajúcich sa projektov klasifikovaných ako „kruté“ alebo projektov, v ktorých sa používajú primáty (okrem človeka), s cieľom poskytovať informácie, ktoré môžu zlepšiť životné podmienky zvierat a presadzovať zásady nahradenia, obmedzenia a zmiernenia.**

Článok 29

Stratégia chovu primátov (okrem človeka)

1. Členské štáty zabezpečujú, aby zariadenia EÚ na chov a dodávanie primátov mali zavedenú stratégiu na zvyšovanie podielu zvierat, ktoré sú potomstvom primátov chovaných v zajatí. **V prípade, že používanie primátov (okrem človeka) je povolené, Komisia a členské štáty prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie primeraných podmienok prepravy.**

2. Zariadenia EÚ, ktoré získavajú primáty, poskytujú na základe žiadosti dôkaz príslušnému orgánu, že zariadenie, z ktorého získali zvieratá, má zavedenú stratégiu chovu.

Článok 30

Plán navrátenia zvierat do domácej starostlivosti

Ak členské štáty umožnia navrátenie zvierat do domácej starostlivosti podľa článku 21, chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia, z ktorých sa zvieratá majú vrátiť do domácej starostlivosti, musia mať zavedený plán navrátenia zvierat do domácej starostlivosti, aby sa zabezpečila socializácia takýchto zvierat.

Článok 31

Záznamy o zvieratách

1. **Ak je to možné,** členské štáty zabezpečujú, aby všetky chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia viedli tieto záznamy:

a) počet a druhy **stavovcov** chovaných, získaných, dodaných, ■ pustených na slobodu alebo ■ vrátených do domácej starostlivosti;

b) pôvod zvierat vrátane informácie, či boli chované na použitie v postupoch;

c) dátumy, kedy sa zvieratá získali, dodali, pustili na slobodu alebo vrátili do domácej starostlivosti;

d) meno/názov a adresa dodávateľského zariadenia a dátum ich príchodu;

Utorok, 5. mája 2009

- e) názov a adresa **zariadenia prijímajúceho zvieratá**;
 - f) počet a druhy zvierat, ktoré uhynuli alebo ktoré boli usmrtené v zariadení s použitím humánnej metódy.
2. Záznamy uvedené v odseku 1 sa uchovávajú aspoň tri roky a na základe žiadosti sa predkladajú príslušnému orgánu.

Článok 32

Informácie o psoch, mačkách a primátoch (okrem človeka)

1. Členské štáty zabezpečujú, aby chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia viedli tieto údaje o každom psovi, mačke a primátovi (okrem človeka):

- a) totožnosť;
- b) miesto narodenia;
- c) či je chovaný na použitie v postupoch;
- d) v prípade primáta (okrem človeka), či je potomkom primátov, ktoré boli chované v zajatí.

2. Každý **pes, mačka a** primát (okrem človeka) má individuálny spis s informáciami, ktorý sa udržiava počas života zvierťa. **Členské štáty zabezpečia primerané a dôsledné vykonávanie tejto smernice.**

Spis sa zakladá pri narodení a uvádza **všetky dôležité** reprodukčné, zdravotné a sociálne informácie o jednotlivom zvierati.

3. Informácie uvedené v odseku 1 sa uchovávajú aspoň tri roky po uhynutí zvierťa a na základe žiadosti sa predkladajú príslušnému orgánu.

Článok 33

Označovanie

1. Každý pes, mačka a primát (okrem človeka) v každom chovnom, dodávateľskom alebo užívateľskom zariadení sa ešte pred odstavením označí čo najmenej bolestivým spôsobom individuálnou identifikačnou známkou s výnimkou prípadov uvedených v odseku 2.

2. Keď sa pes, mačka alebo primát (okrem človeka) premiestni z jedného zariadenia do iného zariadenia skôr, ako bol odstavený, a z praktických dôvodov nie je vopred označený, prijímajúce zariadenie musí až do jeho označenia uchovávať kompletný dokumentárny záznam uvádzajúci najmä jeho matku.

3. Keď sa neoznačený pes, mačka alebo primát (okrem človeka) prijíma do zariadenia po prvý raz, označí sa čo najskôr.

4. Zariadenie uvádza na základe žiadosti príslušného orgánu dôvody, prečo zviera nie je označené.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 34

Starostlivosť a umiestnenie

1. Členské štáty zabezpečujú v súvislosti so starostlivosťou a umiestnením zvierat, aby:
 - a) boli všetky pokusné zvieratá umiestnené v primeranom prostredí, mali ■ slobodu pohybu, krmivo, vodu a starostlivosť, ktoré sú primerané ich zdraviu a *dobrym životným podmienkam a vďaka ktorým môžu uspokojovať svoje etologické, ako aj fyzické potreby*;
 - b) sa akékoľvek obmedzovanie rozsahu, do akého zviera môže uspokojovať svoje fyziologické a etologické potreby, znížilo na minimum;
 - c) sa životné podmienky, v ktorých sa zvieratá chovajú, držia alebo používajú, kontrolovali denne;
 - d) *dobre životné podmienky* a zdravotný stav zvierat pozorovala **aspoň raz denne** spôsobilá osoba, aby sa predišlo spôsobeniu bolesti alebo utrpenia, strachu alebo trvalému poškodeniu, ktorým sa dá vyhnúť;
 - e) boli vykonané opatrenia zabezpečujúce čo najrýchlejšie odstránenie každého zisteného prípadu nedostatku alebo utrpenia, **ktorým sa dá vyhnúť**.
2. Na účely odseku 1 písm. a) a b) členské štáty uplatňujú normy starostlivosti a umiestnenia uvedené v prílohe IV s účinnosťou od dátumov určených v tejto prílohe.
3. Členské štáty môžu povoliť výnimky z odseku 2 z **vedecky oprávnených dôvodov, veterinárnych dôvodov alebo** dôvodov týkajúcich sa *dobrych životných podmienok zvierat*.
4. **V prípade postupov vymedzených v článku 5 ods. 2 písm. c) zvieratá, ktoré majú poľnohospodársky význam uvedené v prílohe V môžu byť chované v bežných chovných podmienkach vymedzených v bežných poľnohospodárskych postupoch členských štátov a v platných predpisoch.**

Oddiel 3

Kontroly

Článok 35

Vnútroštátne kontroly

1. Členské štáty zabezpečujú, aby všetky chovné, dodávateľské a užívateľské zariadenia podliehali kontrolám dodržiavania súladu týchto zariadení s touto smernicou.
2. Vnútroštátne kontroly vykonáva príslušný orgán **priemerne raz** za rok, **pričom príslušný orgán prispôbí opakovanie kontrol analýze rizík pre každé zariadenie**.

Aspoň jedna z kontrol bude neohlásená.

3. Členské štáty zabezpečujú, aby pravidelnosť a rozsah kontrol boli primerané počtu a druhom umiestnených zvierat, záznamu o dodržiavaní súladu zariadenia s touto smernicou a v prípade užívateľských zariadení počtu a typom projektov vykonávaných v týchto zariadeniach. **Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby inšpekcie neohrozili vedeckú kvalitu projektov a dobré životné podmienky zvierat a aby sa nevykonávali v podmienkach, ktoré nezodpovedajú iným platným predpisom.**

Utorok, 5. mája 2009

4. Záznamy o všetkých kontrolách, **vrátane podrobných informácií o akomkoľvek nesplnení požiadaviek tejto smernice, príslušný orgán každého členského štátu uchováva aspoň päť rokov.**
5. Členské štáty zabezpečujú, aby bola zavedená príslušná infraštruktúra s dostatočným počtom školených inšpektorov na vykonávanie kontrol.
6. Členské štáty vytvárajú programy na spoločné kontroly členskými štátmi.

Článok 36

Kontrola vykonávania vnútroštátnych kontrol

1. Komisia **vykonáva** kontroly infraštruktúry a vykonávania vnútroštátnych kontrol, **ako aj správneho uplatňovania klasifikácií krutosti** v členských štátoch. **Komisia na tento účel stanoví systém monitorovania kontrol a presadzovania tejto smernice v každom členskom štáte v priemere každé tri roky, čím sa zabezpečia harmonizované postupy používania a starostlivosti o zvieratá, ktoré sa používajú alebo sa majú použiť vo vedeckých postupoch.**
2. Členský štát, na území ktorého sa kontrola vykonáva, poskytuje odborníkom z Komisie pri výkone ich povinností všetku potrebnú pomoc. Komisia informuje o výsledkoch kontrol príslušný orgán dotknutého členského štátu.
3. Príslušný orgán dotknutého členského štátu prijíma opatrenia tak, aby zohľadnil výsledky kontroly.

Oddiel 4

Požiadavky na projekty

Článok 37

Schvaľovanie projektov

1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa projekty **klasifikované ako „mierne“ či „kruté“ alebo akékoľvek projekty, v ktorých sa používajú primáty (okrem človeka),** nevykonávali bez predchádzajúceho schválenia príslušným orgánom. **Všetky ostatné projekty sa vopred oznamujú príslušnému orgánu po etickom preskúmaní stálym orgánom inštitúcie pre etické preskúmanie.**
2. Udelenie schválenia podlieha priaznivému **nezávislému** etickému **a vedeckému** hodnoteniu príslušným orgánom.

Článok 38

Žiadosť o schválenie projektu

1. **Ak je to potrebné,** užívateľské zariadenie **alebo osoba zodpovedná za projekt po vedeckej stránke** predkladá žiadosť o schválenie projektu, ktorá obsahuje:
 - a) návrh projektu;
 - b) netechnické zhrnutie projektu;
 - c) informácie o prvkoch uvedených v prílohe VIII;
 - d) **vedecky odôvodnené vyhlásenie, že výskumný projekt je nevyhnutný a eticky obhájitelný a že účely projektu nie je možné dosiahnuť inými metódami alebo postupmi.**

Utorok, 5. mája 2009

2. Členské štáty môžu upustiť od požiadavky v odseku 1 písm. b) a povoliť užívateľskému zariadeniu predložiť obmedzený návrh projektu zahŕňajúci iba etické hodnotenie a prvky uvedené v článku 43 ods. 2 za predpokladu, že súčasťou projektu sú iba postupy klasifikované ako „nulové až ľahké“ a nepoužívajú sa pri ňom primáty (primáty okrem človeka).

Článok 39

Etické hodnotenie

1. V etickom hodnotení sa overuje, či projekt spĺňa tieto kritériá:
 - a) projekt je vedecky odôvodnený, **nevyhnutný a eticky obhájitelný**;
 - b) účely projektu zdôvodňujú použitie zvierat **a nemožno ich dosiahnuť inými metódami alebo postupmi**;
 - c) projekt je určený na to, aby umožnil vykonávanie postupov **■** spôsobom, **ktorý je k zvieratám čo najšetrnejší a čo najviac rešpektuje životné prostredie**.
2. V etickom hodnotení sa zohľadňuje najmä:
 - a) hodnotenie cieľov projektu, predpokladané vedecké prínosy alebo vzdelávacia hodnota;
 - b) posúdenie súladu projektu s požiadavkou nahradenia, obmedzenia a zmiernenia;
 - c) posúdenie klasifikácie krutosti postupov;
 - d) analýza pomeru možného ublíženia/prínosu projektu v záujme posúdiť, či je ublíženie zvieratám z hľadiska utrpenia, bolesti a strachu a prípadne poškodenia životného prostredia **eticky obhájitelné s ohľadom na očakávaný pokrok** vedy, ktorý **môže byť** v konečnom dôsledku prospešný ľuďom, zvieratám alebo životnému prostrediu;
 - e) posúdenie vedeckého zdôvodnenia uvedeného v článkoch 6, 8, 9, 10, 11, 14, 16 a 18.
3. Príslušný orgán, ktorý vykonáva etické hodnotenie, zohľadňuje **náležité odborné poznatky** najmä v týchto oblastiach:
 - a) oblasti vedeckého použitia, na ktoré sa budú používať zvieratá;
 - b) koncepčné riešenia pokusov vrátane štatistiky, ak je to potrebné;
 - c) veterinárna prax v oblasti vedy o laboratórnych zvieratách alebo prípadne veterinárna prax pre zvieratá žijúce vo voľnej prírode;
 - d) chov hospodárskych zvierat a starostlivosť o ne v súvislosti s druhmi, ktoré sú určené na používanie;
 - e) praktické uplatňovanie požiadavky nahradenia, obmedzenia a zmiernenia;
 - f) aplikovaná etika;
 - g) v prípade potreby veda o životnom prostredí.
4. Etické hodnotenie sa vykonáva transparentným spôsobom začlenením **■** nezávislých **znaleckých posudkov, pričom sa rešpektuje duševné vlastníctvo a dôvernosť informácií, ako aj bezpečnosť tovaru a osôb**.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 40

Retrospektívne hodnotenie

1. **Príslušný orgán vykonávajúci etické hodnotenie** určuje na základe analýzy pomeru možného ublíženia/prínosu uvedenej v článku 39 ods. 2 písm. d), či má byť projekt po ukončení retrospektívne hodnotený.

Ak sa retrospektívne hodnotenie považuje za vhodné, v etickom hodnotení sa určuje v súvislosti s príslušným projektom konečná lehota, do ktorej sa má retrospektívne hodnotenie uskutočniť.

2. V retrospektívnom hodnotení sa **určuje**:

a) či sa dosiahli ciele projektu;

b) ublíženie spôsobené zvieratám vrátane počtov a druhov použitých zvierat a krutosti postupov;

c) **či existujú** prvky, ktoré môžu prispieť k ďalšej realizácii požiadavky nahradenia, obmedzenia a zmiernenia.

3. Všetky projekty, v ktorých sa používajú primáty (okrem človeka), podliehajú retrospektívnemu hodnoteniu.

4. **Od** požiadavky retrospektívneho hodnotenia **sú** oslobodené všetky projekty zahŕňajúce iba postupy klasifikované ako „nulové až **mierne**“.

Článok 41

Záznamy o etickom hodnotení

1. Zariadenie uchováva záznamy o etickom hodnotení minimálne počas troch rokov po uplynutí platnosti schválenia projektu a predkladá ich na základe žiadosti príslušnému orgánu.

2. Záznamy o etickom hodnotení projektov, ktoré podliehajú retrospektívnemu hodnoteniu, sa uchovávajú dovtedy, kým sa retrospektívne hodnotenie neukončí.

Článok 42

Netechnické zhrnutie projektu

1. S výhradou ochrany dôverných informácií, **údajov o zariadení a zamestnancoch** netechnické zhrnutie projektu obsahuje:

a) informácie o cieľoch projektu vrátane pravdepodobnosti ich dosiahnutia, potenciálneho ublíženia a podrobností o počte a typoch zvierat, ktoré sa majú použiť;

b) preukázanie **toho, že zásady** nahradenia, obmedzenia a zmiernenia **sa podľa možnosti dodržali**.

2. Na základe výsledkov etického hodnotenia špecifikuje užívateľské zariadenie v netechnickom zhrnutí projektu, či má projekt podliehať retrospektívnemu hodnoteniu a do akej konečnej lehoty.

Utorok, 5. mája 2009

3. Užívateľské zariadenie aktualizuje netechnické zhrnutie projektu na základe výsledkov retrospektívneho hodnotenia.
4. Členské štáty uverejňujú **anonymné verzie netechnických zhrnutí** projektov pre schválené projekty a akékoľvek ich aktualizácie.
5. **Členské štáty zverejňujú neosobné informácie týkajúce sa porušenia tejto smernice, vnútroštátnych právnych predpisov a povolení, pričom dodržia zásadu ochrany dôverných a osobných informácií.**

Článok 43

Proces schvaľovania projektu

1. Schválenie projektu je obmedzené na postupy, ktoré boli predmetom etického hodnotenia a priradenia klasifikácie krutosti.
2. V schválení projektu sa uvádzajú:
 - a) osoby v zariadení, ktoré zodpovedajú za celkovú realizáciu projektu;
 - b) užívateľské zariadenia, v ktorých sa bude vykonávať projekt;
 - c) v prípade štúdií vykonaných v teréne užívateľské zariadenie, ktoré zodpovedá za projekt;
 - d) aspoň jedna osoba, ktorá preukáže poznatky týkajúce sa jednotlivých druhov.
3. Schválenia projektu sa udeľujú na obdobie najviac **piatich** rokov.
4. Členské štáty môžu povoliť schválenia viacerých projektov, ak takéto projekty požaduje zákon **alebo ak sa uplatňujú štandardné postupy, ktoré už boli pozitívne eticky ohodnotené.**
5. Užívateľské zariadenia uchovávajú záznamy o všetkých schváleniach projektov minimálne počas troch rokov po uplynutí platnosti schválenia projektu a predkladajú ich na základe žiadosti príslušnému orgánu.

Článok 44

Zmena a doplnenie, obnovenie platnosti a zrušenie schválenia projektu

1. Príslušný orgán môže zmeniť a doplniť alebo obnoviť platnosť schválenia projektu na základe žiadosti užívateľského zariadenia **alebo osoby zodpovednej za projekt.**
2. Akákoľvek zmena a doplnenie alebo obnovenie platnosti schválenia projektu podlieha ďalšiemu etickému hodnoteniu.
3. **Zmeny ľahkých alebo miernych postupov, ktoré nezvyšujú mieru krutosti postupu, môže vykonať stály orgán pre etické preskúmanie, ale musia sa oznámiť príslušnému orgánu do jedného týždňa od uskutočnenia tejto zmeny.**
4. Príslušný orgán môže zrušiť schválenie projektu, ak sa projekt nevykonáva v súlade so schválením projektu **a ak môže viesť k zhoršeniu úrovne životných podmienok zvierat.**
5. Ak sa schválenie projektu zruší, *dobré životné podmienky* zvierat, ktoré sa používajú alebo sú určené na používanie v projekte, *nesmú byť nepriaznivo ovplyvnené.*

Utorok, 5. mája 2009

6. Členské štáty ustanovujú a uverejňujú podrobné podmienky týkajúce sa zmeny a doplnenia a obnovy platnosti schválení projektov.

Článok 45

Rozhodnutia o schválení

|| Členské štáty zabezpečujú, aby sa rozhodnutie o udelení schválenia prijalo a oznámilo užívateľskému zariadeniu najneskôr do 30 dní od predloženia žiadosti. Ak by členské štáty neprijali rozhodnutie v rámci tejto lehoty, schválenie sa považuje za udelené v prípade, ak príslušný projekt zahŕňa iba postupy klasifikované ako „nulové až ľahké“ a nepoužijú sa pri ňom primáty (primáty okrem človeka). Na iné prípady sa toto ustanovenie nevzťahuje.

I

KAPITOLA V

PREDCHÁDZANIE DUPLICITE A ALTERNATÍVNE PRÍSTUPY

Článok 46

Zbytočná duplicita postupov

1. Každý členský štát akceptuje od iného členského štátu údaje I vytvárané pri postupoch, **ktoré sú uznané** právnymi predpismi Spoločenstva **alebo ktoré sa uskutočnili v súlade s nimi**.

||

2. *S výhradou ochrany dôverných informácií členské štáty zabezpečujú spoločné využívanie údajov vytvorených pri postupoch vrátane tých, ktoré sa uskutočnili v Európskej únii pred nadobudnutím účinnosti smernice. Osoba, ktorá chce použiť údaje vlastnené inou osobou, prispieva v prípade potreby na úhradu nevyhnutných nákladov spojených so získaním takýchto údajov.*

3. *Pred podaním žiadosti o schválenie projektu musí osoba, ktorá má v úmysle uskutočniť postup, prijať všetky primerané kroky na to, aby sa uistila, či údaje týkajúce sa navrhovaného projektu už existujú, a ak áno, aby takéto údaje získala (a prispela aj na úhradu s tým spojených nákladov), a členské štáty podobne overia existenciu takýchto údajov pred udelením povolenia.*

4. Členské štáty neschvália postup, ak osoba neprijala primerané kroky na dosiahnutie súladu s odsekom 3.

5. Ak sú príslušné údaje v primeranej miere k dispozícii, členské štáty schvália len taký projekt, v prípade ktorého je to potrebné v záujme ochrany verejnosti.

Článok 47

Alternatívne prístupy

Komisia a členské štáty **finančne a inými prostriedkami** prispievajú k vývoju a **prípadne k vedeckej** validácii alternatívnych prístupov, **cieľom ktorých je** poskytnúť **porovnateľnú** úroveň informácií, aká sa získa pri postupoch s použitím zvierat, ale ktoré nezahŕňajú použitie zvierat alebo používajú menší počet zvierat alebo ktoré zahŕňajú menej bolestivé postupy, a podniknú ďalšie také kroky, ktoré považujú za vhodné na podporu výskumu v tejto oblasti. **V záujme podpory zásad nahradenia, obmedzenia a zmiernenia je vhodné zriadiť rozsiahle veterinárne biobanky využívajúce prebytočné tkanivo odobraté v rámci klinických postupov.**

Utorok, 5. mája 2009

Článok 48

Európske centrum pre validáciu alternatívnych metód

Právomoci Európskeho centra pre validáciu alternatívnych metód sa rozširujú tak, aby zahŕňali koordináciu a podporu rozvoja a využívania alternatívnych riešení k postupom používajúcim zvieratá vrátane aplikovaného a základného biomedicínskeho výskumu a veterinárneho výskumu, ako aj regulačného testovania, a to vykonávaním týchto funkcií:

- a) koordinovať výskum uskutočňovaný vnútroštátnymi strediskami pre alternatívne metódy uvedenými v článku 49 v záujme uľahčenia rozvoja alternatív k postupom používajúcim zvieratá;
- b) uskutočňovať výskum v záujme uľahčenia rozvoja alternatív k postupom používajúcim zvieratá;
- c) zadávať výskum v oblastiach, v ktorých možno získať informácie uľahčujúce nahradenie, obmedzenie a zmiernenie postupov používajúcich zvieratá;
- d) v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami vytvárať a realizovať stratégie zamerané na nahradenie, obmedzenie a zmiernenie postupov používajúcich zvieratá;
- e) sprístupňovať informácie o alternatívach k postupom používajúcim zvieratá prostredníctvom pravidelného informovania verejnosti, zainteresovaných strán a orgánov členských štátov;
- f) zabezpečovať databázy na uľahčenie výmeny relevantných informácií vrátane informácií o dostupných alternatívnych metódach a informácií, ktoré dobrovoľne poskytnú výskumní pracovníci a ktoré by inak zostali neuverejnené, ktoré by však mohli zabrániť zdvojovaniu neúspešných pokusov na zvieratách;
- g) koordinovať predbežné validačné a validačné štúdie uskutočňované vnútroštátnymi strediskami pre alternatívne metódy v súlade s článkom 49 tejto smernice;
- h) vykonávať v prípade potreby validačné a predbežné validačné štúdie;
- i) v spolupráci s príslušnými regulačnými orgánmi a zainteresovanými stranami vytvárať a realizovať stratégie zamerané na nahradenie, obmedzenie a zmiernenie testovania na zvieratách používaného na regulačné účely;
- j) uľahčovať vedeckú podporu a akceptovanie z hľadiska právnych predpisov, pokiaľ ide o alternatívy k testovaniu na zvieratách používanému na regulačné účely;
- k) informovať príslušné regulačné orgány o začatí predbežných validačných a validačných štúdií a o získaní vedeckej podpory a akceptovaní z hľadiska právnych predpisov, pokiaľ ide o alternatívne metódy testovania, a sprístupňovať tieto informácie verejnosti a zainteresovaným stranám prostredníctvom vyhradených webových stránok.

Článok 49

Vnútroštátne referenčné laboratória pre alternatívne metódy

1. Každý členský štát vymenuje do ...(*) centrum zodpovedné za podporu rozvoja, validácie a presadzovania alternatív testovania na zvieratách používaného na regulačné účely a zariadenia na rozvoj a podporu používania alternatív k postupom testovania na zvieratách vykonávaného na iné účely, ako je napríklad základný a aplikovaný biomedicínsky a veterinárny výskum.

(*) Jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Utorok, 5. mája 2009

2. Členské štáty môžu určiť ako vnútroštátne referenčné laboratória iba tie laboratória, ktoré sú akreditované v súlade so smernicou 2004/10/ES.
3. Vnútroštátne referenčné laboratória spĺňajú tieto požiadavky:
 - a) majú dostatočne kvalifikovaný personál, ktorý absolvoval primeranú odbornú prípravu v alternatívnych metódach, procese validácie a technikách používaných v ich oblasti pôsobnosti;
 - b) vlastní vybavenie a výrobky potrebné na vykonávanie pridelených úloh;
 - c) majú vhodnú administratívnu infraštruktúru;
 - d) zabezpečujú, aby ich personál rešpektoval pravidlá dôvernosti.
4. Vnútroštátne referenčné laboratória vykonávajú tieto funkcie:
 - a) spolupracujú s Komisiou vo svojej oblasti pôsobnosti **a vykonávajú úlohy na vylepšenie stratégií zameraných na nahradenie postupov testovania na zvieratách;**
 - b) **v prípade potreby sa** zúčastňujú na predbežnej validácii a validácii alternatívnych metód v rámci koordinácie Komisiou;
 - c) príslušným orgánom členského štátu oznamujú informácie o dostupnosti a uplatňovaní alternatívnych metód prijaté od Komisie;
 - d) poskytujú vedeckú a technickú pomoc príslušným orgánom **a užívateľským zariadeniam v rámci členských štátov a medzi členskými štátmi** pri akceptovaní a realizácii alternatívnych metód;
 - e) zabezpečujú odbornú prípravu v oblasti používania alternatívnych metód pre osoby uvedené v článku 22 ods. 1 **a v prípade potreby pre užívateľské zariadenia;**
 - f) **informujú o vývoji v oblasti alternatívnych metód a informujú verejnosť o pozitívnych a negatívnych výsledkoch.**
5. **Vnútroštátne centrá spolupracujú so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami v záujme presadzovania cieľa nahradiť všetky postupy, pri ktorých sa používajú zvieratá.**
6. Vnútroštátne referenčné laboratória oznamujú akýkoľvek konflikt záujmov v prípade všetkých vykonávaných úloh.
7. Každý členský štát oznamuje Komisii meno a adresu svojho referenčného laboratória. Komisia uverejňuje zoznam vnútroštátnych referenčných laboratórií.
8. Po konzultácii s vnútroštátnymi referenčnými laborátormi Komisia ustanovuje priority týkajúce sa štúdií o validácii a prideliť úlohy týmto laboratóriám, aby vykonali tieto štúdie.

Článok 50

Vnútroštátny výbor pre dobré životné podmienky zvierat a etiku

1. Každý členský štát zriaďuje vnútroštátny výbor pre *dobré životné podmienky* zvierat a etiku, ktorý poskytuje odporúčania príslušným orgánom a stálym orgánom pre etické preskúmanie v záležitostiach, ktoré sa týkajú získavania, chovu, umiestnenia, starostlivosti a používania zvierat v postupoch a zabezpečuje spoločné využívanie najlepšej praxe.
2. Vnútroštátne výbory pre *dobré životné podmienky* zvierat a etiku si vymieňajú informácie o činnosti stálych orgánov pre etické preskúmanie a etické hodnotenie a spoločne využívajú najlepšiu prax v rámci Spoločenstva.

Utorok, 5. mája 2009

KAPITOLA VI

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 51

Prispôsobenie príloh technickému pokroku

Komisia môže prispôbiť prílohy II až IX technickému a vedeckému pokroku.

Uvedené opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tejto smernice sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 54 ods. 4.

Článok 52

Podávanie správ

1. Členské štáty oznamujú Komisii do ... (*) a každých päť rokov po tomto dátume informácie o implementácii tejto smernice, najmä jej článkov 11 ods. 1, 27, 29, 35, 39, 40, 42 a 46.

2. Členské štáty zhromažďujú a uverejňujú každý rok štatistické informácie o používaní zvierat v postupoch vrátane informácií o skutočnej miere krutosti postupov a o pôvode a druhoch primátov (okrem človeka) používaných v postupoch.

Členské štáty **uverejňujú a** predkladajú tieto štatistické informácie Komisii ... (**) a po tomto dátume **v intervaloch nepresahujúcich dva roky**.

3. Komisia určí do ... (***) spoločný formát na predkladanie informácií uvedených v odseku 2 v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 54 ods. 2.

Článok 53

Bezpečnostná doložka

1. Ak má členský štát oprávnený dôvod predpokladať, že je potrebné vykonať opatrenie na zachovanie druhov alebo opatrenie v súvislosti s neočakávaným vznikom život ohrozujúcich alebo invalidizujúcich klinických podmienok u ľudí, môže povoliť používanie ľudoopíc v postupoch, ktoré majú jeden z účelov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. a), ods. 3 alebo ods. 6 za predpokladu, že účel postupu nie je možné dosiahnuť pri použití iných druhov ako ľudoopice, ani pri použití alternatívnych metód. Odkaz na článok 5 ods. 2 písm. a) však nezahŕňa zvieratá ani rastliny.

2. Členský štát bezodkladne informuje Komisiu a ostatné členské štáty o uvedených skutočnostiach, pričom uvádza dôvody svojho rozhodnutia a predkladá dôkazy o situácii uvedenej v odseku 1, z ktorej vychádza prechodné opatrenie.

3. Komisia prijíma rozhodnutie v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 54 ods. 2 do 60 dní od prijatia informácií od členského štátu. V tomto rozhodnutí buď:

a) povolí prijať prechodné opatrenie na časové obdobie stanovené v rozhodnutí alebo

b) požaduje od členského štátu zrušiť prechodné opatrenie.

(*) Šesť rokov od dátumu transpozície.

(**) Tri roky od dátumu transpozície.

(***) 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 54

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES, so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.
3. Lehota ustanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na || jeho článok 8.

Článok 55

Správa Komisie

1. Do ... (*) a každých päť rokov po tomto dátume predkladá Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu o implementácii tejto smernice na základe informácií prijatých od členských štátov podľa článku 52 ods. 1.
2. Do ... (*) a každé tri roky po tomto dátume predkladá Komisia Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú správu o týchto informáciách na základe štatistických informácií predložených členskými štátmi podľa článku 52 ods. 2.

Článok 56

Preskúmanie

Komisia preskúma túto smernicu do ... (**) s prihliadnutím na pokrok vo vývoji alternatívnych metód, ktoré nezahŕňajú používanie zvierat, najmä primátov (okrem človeka), a v prípade potreby navrhne akékoľvek zmeny a doplnenia.

Článok 57

Tematické preskúmanie

Po konzultácii s členskými štátmi a akýmkoľvek príslušnými zainteresovanými stranami Komisia uskutoční tematické preskúmanie používania zvierat v postupoch každé dva roky počnúc ... ().** V preskúmaní sa skúma vplyv vývoja technologických a vedeckých poznatkov a poznatkov o životných podmienkach zvierat a taktiež sa v ňom stanovia ciele na účely uplatňovania validovaných metód nahradenia.

Komisia pri pravidelných preskúmaniach uprednostňuje obmedzenie a zrušenie postupov spôsobujúcich najvyššiu prípustnú bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie a postupov, ktoré nie sú určené na zmiernenie život ohrozujúcich alebo invalidizujúcich klinických podmienok u ľudí, s cieľom odstrániť všetky postupy. Komisia v pravidelných preskúmaniach zohľadní vývoj verejnej mienky, pokiaľ ide o využívanie zvierat v postupoch.

Článok 58

Príslušné orgány

1. Každý členský štát určuje jeden alebo viacero príslušných orgánov zodpovedných za implementáciu tejto smernice.

(*) Sedem rokov od dátumu transpozície.

(**) Päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(***) Dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Utorok, 5. mája 2009

Členské štáty môžu určiť iné orgány ako orgány štátnej správy na implementáciu tejto smernice. Takto určené orgány sa považujú za príslušné orgány na účely tejto smernice.

2. Členské štáty oznamujú Komisii názvy a adresy príslušných orgánov najneskôr do ... (*). Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek zmeny názvov a adries príslušných orgánov.

Komisia uverejňuje zoznam príslušných orgánov.

Článok 59**Sankcie**

Členské štáty ustanovujú pravidlá o sankciách uplatniteľných pri porušení vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a prijímajú všetky potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii najneskôr do ... (**) a bezodkladne ju informujú o každej následnej zmene a doplnení, ktorá sa na ne vzťahuje.

Článok 60**Transpozícia**

1. Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do ... (***) zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.

Uvedené ustanovenia uplatňujú od ... (****).

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 61**Zrušenie**

Smernica 86/609/EHS sa zrušuje s účinnosťou od ... (*****).

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 62**Prechodné ustanovenia**

1. Členské štáty nesmú uplatňovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia prijaté v súlade s článkami 37 až 45 na projekty, ktoré sa začali pred ... (****) a ktorých trvanie nepresahuje tri roky po ... (*****).

2. Projekty, ktoré sa začali pred ... (****) a trvanie ktorých presahuje ... (****), získajú schválenie projektu do troch rokov po ... (****).

(*) Tri mesiace odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(**) Dátum uvedený v článku 60 ods. 1 prvý pododsek.

(***) 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(****) 1. január roku nasledujúceho po dátume transpozície stanovenom v článku 60 ods. 1 prvý pododsek.

(*****) Dátum uvedený v článku 60 ods. 1 druhý pododsek.

Utorok, 5. mája 2009

Článok 63

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 64

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ||

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda

PRÍLOHA I

Rady bezstavovcov uvedené v článku 2 ods. 2 písm. b)

- I
- Hlavonožce
 - Desiatňožce **podradu** *Brachyura a Astacidea*

Utorok, 5. mája 2009

PRÍLOHA II

Zoznam zvierat uvedených v článku 11 ods. 1 druhý pododsek

1. Žaba (*Xenopus laevis*, *tropicalis*), *Rana* (*temporaria*, *pipiens*)
2. Myš (*Mus musculus*)
3. Potkan (*Rattus norvegicus*)
4. Morča (*Cavia porcellus*)
5. Škrečok zlatý (*Mesocricetus auratus*)
6. Škrečok čínsky (*Cricetulus griseus*)
7. Pieskomil mongolský (*Meriones unguiculatus*)

I

8. Pes (*Canis familiaris*)
9. Mačka (*Felis catus*)
10. Všetky druhy primátov (okrem človeka)

11. Zebrička (*Danio danio*)

PRÍLOHA III

Zoznam primátov (okrem človeka) a dátumy uvedené v článku 11 ods. 1 tretí pododsek

Druh	Dátumy
kosmáč bielofúzy (<i>Callithrix jacchus</i>)	[dátum žiadosti uvedený v prvom odseku druhom pododseku článku o transpozícii]
makak dlhochvostý (<i>Macaca fascicularis</i>)	[10 rokov po transpozícii smernice]
makak rézus (<i>Macaca mulatta</i>)	[10 rokov po transpozícii smernice]
iné druhy primátov (okrem človeka)	[10 rokov po transpozícii smernice]

Utorok, 5. mája 2009

PRÍLOHA IV

Normy týkajúce sa starostlivosti a umiestnenia uvedené v článku 34

ODDIELA: VŠEOBECNÝ ODDIEL

Starostlivosť a podmienky umiestnenia sa prispôbobia vedeckému cieľu.

1. MATERIÁLNE ZARIADENIA

Podmienky umiestnenia sa prispôbobia vedeckému cieľu.

1.1. Funkcie a všeobecná koncepcia

- a) Všetky zariadenia sú skonštruované tak, aby zabezpečili prostredie, v ktorom sa zohľadňujú fyziologické a etologické potreby druhov, ktoré sú v nich držané. Zariadenia sú takisto navrhnuté a vedené tak, aby sa predišlo vstupu nepovolaných osôb a vstupu alebo úniku zvierat.
- b) Zariadenia majú aktívny program údržby, aby sa zabránilo akýmkoľvek poruchám budov alebo vybavenia a aby ich bolo možné odstrániť.

1.2. Chovné priestory

- a) Zariadenia majú harmonogram na pravidelné a efektívne čistenie miestností a udržiavajú dostatočné hygienické normy.
- b) Priestory, v ktorých sa zvieratá môžu voľne pohybovať, majú steny a podlahy s povrchom z odolných materiálov, aby vydržali ťažké opotrebovanie spôsobované zvieratami a čistiacim procesom. Materiál nesmie škodiť zdraviu zvierat a musí byť taký, aby sa zvieratá nemohli na ňom poraniť. Vybavenie alebo inštalácie sú doplnkovo chránené tak, aby ich zvieratá nemohli poškodiť alebo aby sa zvieratá samy nemohli na nich poraniť.
- c) Druhy, ktorých spolužitie nie je zlučiteľné, napríklad dravec a korisť, alebo zvieratá, ktoré si vyžadujú rozdielne prostredie, sa nesmú umiestniť v rovnakej miestnosti, a v prípade dravca a koristi v takej vzdialenosti, aby sa nevideli, necítili ani nepočuli.

1.3. Pokusné priestory na bežné a špeciálne pokusy

- a) Všetky zariadenia majú k dispozícii laboratórne vybavenie na vykonávanie jednoduchých diagnostických testov, pitiev, a/alebo odberov vzoriek, ktoré sa majú podrobiť rozsiahlejšiemu laboratórnemu vyšetreniu na inom mieste.
- b) K dispozícii musí byť vybavenie, ktoré umožňuje novozískané zvieratá izolovať, kým sa nezistí ich zdravotný stav, a posúdiť a minimalizovať potenciálne zdravotné riziko pre už zabývané zvieratá.
- c) Zabezpečuje sa priestor pre osobitné umiestnenie chorých alebo zranených zvierat.

1.4. Služobné priestory

- a) Skladovacie priestory sú navrhnuté, používané a udržiavané tak, aby sa zabezpečila kvalita krmiva a podstielky. Tieto priestory sú zabezpečené proti škodcom a hmyzu. Ostatné materiály, ktoré môžu byť kontaminované alebo predstavujú nebezpečenstvo pre zvieratá alebo personál, sa skladujú oddelene.
- b) Priestory na čistenie a umývanie sú dostatočne veľké, aby sa do nich mohli umiestniť zariadenia na dekontamináciu a čistenie použitého vybavenia. Čistiaci proces sa organizuje tak, aby oddeľoval obeh čistého a špinavého zariadenia a zamedzoval tak kontaminácii práve očisteného zariadenia.
- c) Zariadenie zabezpečuje hygienické skladovanie a likvidáciu tiel uhynutých zvierat a živočíšneho odpadu. Zariadenie zavádza osobitné opatrenia na manipuláciu, skladovanie a likvidáciu toxického, rádioaktívneho alebo infekčného odpadu.

Utorok, 5. mája 2009**2. PROSTREDIE A JEHO REGULÁCIA****2.1. Ventilácia**

- a) V chovných priestoroch a v priestoroch pre zvieratá sa zabezpečuje ventilácia, aby sa vyhovelo potrebám umiestnených zvierat.
- b) Vzduch v miestnosti vďaka ventilácii pravidelne cirkuluje.
- c) Ventilačný systém musí byť navrhnutý tak, aby sa zamedzovalo škodlivému prievanu a hluku.
- d) V miestnostiach, kde sú zvieratá, je fajčenie zakázané.

2.2. Teplota

- a) Teplota v chovných priestoroch je prispôbená umiestneným druhom. Teplota v chovných priestoroch sa denne meria a zaznamenáva.
- b) Zvieratá nesmú byť držané vo vonkajších priestoroch pri klimatických podmienkach, ktoré by na ne mohli mať nepriaznivý účinok.

2.3. Vlhkosť

Úrovně vlhkosti v chovných priestoroch sú prispôbené umiestneným druhom.

2.4. Osvetlenie

- a) Ak prirodzené svetlo neposkytuje vhodný cyklus svetla/tmy, je potrebné zabezpečiť vhodné osvetlenie na uspokojenie biologických požiadaviek zvierat a na vytvorenie vyhovujúceho pracovného prostredia.
- b) Osvetlenie uspokojuje požiadavky na vykonávanie postupov v oblasti chovu a kontroly zvierat.
- c) Je potrebné zabezpečiť pravidelné obdobia optimálneho osvetlenia a intenzity svetla prispôbené druhom.
- d) Ak sú v starostlivosti umiestnené zvieratá, ktoré sú albíni, osvetlenie sa nastaví tak, aby sa zohľadnila ich citlivosť na svetlo.

2.5. Hluk

- a) Hladiny hluku v rozsahu vnímania sluchom zvierat vrátane ultrazvuku sa minimalizujú najmä počas ich odpočinku.
- b) Zariadenia majú poplašné systémy, ktoré vydávajú zvuk mimo citlivého rozsahu vnímania sluchom zvierat, ak to nezabraňuje tomu, aby ich mohli počuť ľudia.
- c) Chovné priestory sú vybavené primeranou izoláciou proti hluku a materiálmi tlmiacimi hluk.

2.6. Poplašné systémy

- a) Zariadenia, ktoré používajú elektrické alebo mechanické zariadenia na kontrolu a ochranu prostredia, majú záložný systém, aby sa neprerušilo zabezpečenie základných služieb a núdzového osvetlenia a aby nezlyhala prevádzka samotných poplašných systémov;
- b) Vykurovacie a ventilačné systémy sú vybavené monitorovacími zariadeniami a poplašným systémom;
- c) Jasné pokyny na postup v prípade núdze musia byť umiestnené na viditeľnom mieste.

Utorok, 5. mája 2009

3. STAROSTLIVOSŤ

Starostlivosť sa prispôsobí vedeckému cieľu.

3.1. Zdravie

- a) Zariadenia musia mať zavedenú stratégiu, aby sa zabezpečil taký zdravotný stav zvierat, pri ktorom sa dbá o ich *dobré životné podmienky* a spĺňajú sa vedecké požiadavky. Táto stratégia zahŕňa program mikrobiologického sledovania, plány na riešenie zdravotných problémov a vymedzujú sa v nej zdravotné parametre a postupy na prijímanie nových zvierat.
- b) Kontroly zvierat sa vykonávajú aspoň raz denne osobou zodpovednou na pracovisku za zabezpečovanie *dobrých životných podmienok* zvierat a starostlivosti o ne. Kontroly zahŕňajú monitorovanie zdravia zvierat a zabezpečujú, aby boli identifikované všetky choré alebo zranené zvieratá a aby sa prijali príslušné opatrenia.

3.2. Odchyt z voľnej prírody

- a) V prípade potreby sa zabezpečí odchyt zvierat z voľnej prírody humánnymi spôsobmi a osobami, ktoré sú na to spôsobilé. Vplyv postupov odchytu na ostatné zvieratá žijúce vo voľnej prírode a ich biotopy sa musí minimalizovať.
- b) Ak sa o ktoromkoľvek zvierati zistí pri jeho odchYTE alebo po ňom, že je zranené alebo že má zlý zdravotný stav, vyšetrí ho čo najskôr oprávnená osoba a prijmu sa opatrenia na minimalizovanie utrpenia zvierat, pričom najvyššou prioritou je obnova zdravia zvieratá.
- c) Na miestach odchytu sú k dispozícii prepravné kontajnery a dopravné prostriedky prispôbené príslušným druhom, ak je potrebné, aby sa zvieratá premiestnili na účely vyšetrenia alebo liečby.
- d) Je potrebné prijať osobitné opatrenia týkajúce sa aklimatizácie, karantény, umiestnenia, chovu a starostlivosti o zvieratá odchytané vo voľnej prírode.

3.3. Umiestnenie a zlepšovanie podmienok

a) Umiestnenie

Okrem zvierat, ktoré sú od prírody samotármi, sa zvieratá umiestnené v stálych sociálnych skupinách, ktoré pozostávajú z jedincov, ktorých spolužitie je zlučiteľné. V prípadoch, ak je možné umiestnenie jednotlivca na základe výnimočného vedeckého odôvodnenia a/alebo odôvodnenia súvisiaceho s *dobrými životnými podmienkami* podporeného v priaznivom etickom hodnotení, dĺžka umiestnenia sa obmedzuje na minimálnu potrebnú dobu a udržiava sa zrakový, zvukový, čuchový a/alebo dotykový kontakt. Umiestnenie alebo navrátenie zvierat do vytvorených skupín sa dôkladne monitoruje, aby sa predišlo problémom s nezlučiteľnosťou spolužitia a s narušením sociálnych vzťahov.

b) Zlepšovanie podmienok

Pre všetky zvieratá sa zabezpečuje dostatočný priestor a rozmanité prostredie, aby sa mohli prirodzene správať. Zabezpečuje sa pre ne určitý stupeň kontroly a výberu prostredia, aby sa obmedzilo správanie vyvolané stresom. Zariadenia majú zavedené vhodné postupy na zlepšovanie podmienok, aby sa rozšíril rozsah činností dostupných pre zviera a aby posilnili svoju schopnosť prispôbiť sa vrátane telesného cvičenia, zabezpečovania krmiva, manipulačných a kognitívnych činností podľa vhodnosti pre jednotlivé druhy. Zlepšenie prostredia v priestoroch pre zvieratá musí zodpovedať špecifickým a individuálnym potrebám príslušných zvierat. Stratégie zlepšovania podmienok v zariadeniach sa pravidelne skúma a aktualizuje.

c) Ohradené priestory pre zvieratá

Ohradené priestory pre zvieratá nesmú byť vyrobené z materiálov, ktoré majú škodlivé účinky na zdravie zvierat. Musia byť navrhnuté a skonštruované tak, aby sa zvieratá nemohli poraniť. Pokiaľ nie sú určené na jednorazové použitie, musia byť vyrobené z odolných materiálov, ktoré nepoškodzujú čistiace a dekontaminačné techniky. Konštrukcia podláh v ohradených priestoroch pre zvieratá sa prispôbuje druhom a veku zvierat a je navrhnutá tak, aby uľahčila odstraňovanie výkalov.

3.4. Kŕmenie

- a) Forma, obsah a podávanie krmiva zodpovedajú nutričným a behavioristickým potrebám zvierat.

Utorok, 5. mája 2009

- b) Krmivo musí byť chutné a nekontaminované. Pri výbere surovín, výrobe, príprave a podávaní krmiva zariadenia musia prijať opatrenia na minimalizovanie chemickej, fyzickej a mikrobiologickej kontaminácie.
- c) Pri balení, doprave a skladovaní sa zabráňuje kontaminácii, zhoršeniu kvality alebo zničeniu. Všetky násypky, krmné žľaby a iné nádoby používané na kŕmenie sa pravidelne čistia a v prípade potreby sterilizujú.
- d) Každé zviera má prístup ku krmivu a dostatočný priestor na kŕmenie, aby sa obmedzilo súperenie.

3.5. Napájanie

- a) Všetky zvieratá majú stály prístup k nekontaminovanej pitnej vode.
- b) Ak sa používajú automatické systémy napájania, pravidelne sa kontrolujú, opravujú a preplachujú, aby sa zabránilo nehodám. Ak sa používajú klieťky s pevnou podlahou, je potrebné dbať na minimalizovanie rizika zaplavenia vodou.
- c) Je potrebné prijať opatrenia na prispôbenie zásobovania akvárií a nádrží vodou potrebám a limitom tolerance jednotlivých druhov rýb, obojživelníkov a plazov.

3.6. Podlaha, substrát, stelivo, materiál na podstielku a stavanie hniezd

- a) Je potrebné vždy zabezpečiť materiály na podstielku alebo konštrukcie na spánok prispôbené jednotlivým druhom vrátane materiálov na stavanie hniezd alebo konštrukcií pre plemenné zvieratá.
- b) Vo vnútri priestorov pre zvieratá musí podlaha poskytovať pre všetky zvieratá pevný a pohodlný priestor na odpočinok. Všetky priestory určené na spánok sa udržiavajú v čistom a suchom stave.

3.7. Manipulácia

Zariadenia vytvárajú tréningové programy zamerané na podporu spolupráce zvierat počas postupov. Tréningové programy sú prispôbené jednotlivým druhom, ich pôvodu, postupom a dĺžke projektu. Sociálny kontakt s ľuďmi sa považuje za prioritu a je prispôbený jednotlivým druhom aj ich pôvodu, postupom a dĺžke projektu.

ODDIEL B: ODDIEL TÝKAJÚCI SA KONKRÉTNÝCH DRUHOV**1. Myši, potkany, pieskomily, škrečky a morčatá**

V tejto tabuľke a v nasledujúcich tabuľkách pre myši, potkany, pieskomily, škrečky a morčatá znamená „výška vyhradeného priestoru“ zvislú vzdialenosť medzi podlahou priestoru a stropom priestoru a táto výška sa uplatňuje na viac ako 50 % minimálnej plochy priestoru pred pridaním zariadení na zlepšovanie podmienok.

Pri navrhovaní postupov sa zohľadňuje potenciálny rast zvierat, aby sa zabezpečil primeraný priestor (ako je podrobne uvedené v tabuľkách 1.1 až 1.5) počas celého trvania štúdie.

Tabuľka 1.1 Myši

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
V zásobe a počas postupov	do 20	330	60	12	[január 2012]
	nad 20 až 25	330	70	12	
	nad 25 až 30	330	80	12	
	nad 30	330	100	12	

Utorok, 5. mája 2009

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Rozmnožovanie		330 Pre monogamný pár (mimodruhovo/druhovo krížený) alebo trojicu (druhovo krížený). Pre každú ďalšiu samicu sa pridá podstielka s veľkosťou 180 cm ²		12	
Chovné zvieratá (*) Veľkosť vyhradeného priestoru 950 cm ²	menej ako 20	950	40	12	
Veľkosť vyhradeného priestoru 1 500 cm ²	menej ako 20	1 500	30	12	

(*) Myši sa po odstavení môžu chovať pri týchto vyšších hustotách chovu počas krátkeho obdobia po odstavení až do reprodukcie za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach. Tieto podmienky umiestnenia nesmú viesť k *nedostatočne dobrým životným podmienkam*, ako napríklad k: zvýšenej miere agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypom ani iným poruchám správania, strate hmotnosti alebo iným reakciám na fyziologický alebo behavioristický stres.

Tabuľka 1.2 Potkany

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
V zásobe a počas postupov (*)	do 200	800	200	18	[január 2012]
	nad 200 až 300	800	250	18	
	nad 300 až 400	800	350	18	
	nad 400 až 600	800	450	18	
	nad 600	1 500	600	18	
Rozmnožovanie		800 Matka s vrhom mláďat. Pre každé ďalšie dospelé zviera umiestnené natrvalo do vyhradeného priestoru sa pridá 400 cm ² priestoru		18	
Chovné zvieratá (**) Veľkosť vyhradeného priestoru 1 500 cm ²	do 50	1 500	100	18	
	nad 50 až 100	1 500	125	18	
	nad 100 až 150	1 500	150	18	
	nad 150 až 200	1 500	175	18	
Chovné zvieratá (**) Veľkosť vyhradeného priestoru 2 500 cm ²	do 100	2 500	100	18	
	nad 100 až 150	2 500	125	18	
	nad 150 až 200	2 500	150	18	

(*) V prípade štúdií životného cyklu potkanov sa pre zvieratá zabezpečujú vyhradené priestory vhodnej veľkosti, ktoré umožňujú ich skupinové umiestnenie. Ak veľkosť vyhradeného priestoru pre individuálne zviera nedosahuje vyššie ustanovenú veľkosť, uprednostní sa udržiavanie stabilných sociálnych štruktúr.

(**) Potkany sa po odstavení môžu chovať pri týchto vyšších hustotách chovu počas krátkeho obdobia po odstavení až do reprodukcie za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach. Tieto podmienky umiestnenia nesmú viesť k *nedostatočne dobrým životným podmienkam*, ako napríklad k: zvýšenej miere agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypom ani iným poruchám správania, strate hmotnosti alebo iným reakciám na fyziologický alebo behavioristický stres.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 1.3 Pieskomily

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
V zásobe a počas postupov	do 40	1 200	150	18	[január 2012]
	nad 40	1 200	250	18	
Rozmnožovanie		1 200 Monogamný pár alebo trojica s mláďaťom		18	

Tabuľka 1.4 Škrečky

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
V zásobe a počas pokusov	do 60	800	150	14	[január 2012]
	nad 60 až 100	800	200	14	
	nad 100	800	250	14	
Rozmnožovanie		800 Matka alebo monogamný pár s mláďaťom		14	
Chovné zvieratá (*)	menej ako 60	1 500	100	14	

(*) Škrečky sa po odstavení môžu chovať pri týchto vyšších hustotách chovu počas krátkeho obdobia po odstavení až do reprodukcie za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach. Tieto podmienky umiestnenia nesmú viesť k *nedostatočne dobrým životným podmienkam*, ako napríklad k: zvýšenej miere agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypom ani iným poruchám správania, strate hmotnosti alebo iným reakciám na fyziologický alebo behavioristický stres.

Tabuľka 1.5 Morčatá

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
V zásobe a počas pokusov	do 200	1 800	200	23	[január 2012]
	nad 200 až 300	1 800	350	23	
	nad 300 až 450	1 800	500	23	
	nad 450 až 700	2 500	700	23	
	nad 700	2 500	900	23	

Utorok, 5. mája 2009

	Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Rozmnožovanie		2 500 Párik s vrhom mláďat. Pre každú ďalšiu plemennú samicu sa pridá 1 000 cm ²		23	

2. Králiky

V rámci ohradeného priestoru musí zabezpečiť vyvýšená plošina. Vyvýšená plošina musí umožniť zvieraťu, aby mohlo ležať a sedieť a aby z nej mohlo ľahko zliezť, a nesmie zabrať viac ako 40 % plochy podlahy. Ak sa z výnimočných vedeckých alebo veterinárnych dôvodov nemôže použiť polica, priestor má byť o 33 % väčší pre jedného králika a o 60 % väčší pre dvoch králikov. Ak majú vyvýšenú plošinu k dispozícii králiky mladšie ako 10 týždňov, veľkosť tejto plošiny je aspoň 55 × 25 cm a musí byť umiestnená v takej výške od podlahy, aby ju zvieratá mohli využívať.

Tabuľka 2.1 Králiky staršie ako 10 týždňov

Tabuľka 2.1 sa má používať pre kletky aj koterce. Pre tretieho, štvrtého, piateho a šiesteho králika sa pridáva 3 000 cm² ďalšej plochy podlahy na jedného králika a na každého ďalšieho králika je to 2 500 cm².

Konečná telesná hmotnosť (kg)	Minimálna plocha podlahy pre jedno alebo dve zvieratá, ktoré žijú v harmonickom spoložití (cm ²)	Minimálna výška (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
menej ako 3	3 500	45	[január 2012]
od 3 až 5	4 200	45	
nad 5	5 400	60	

Tabuľka 2.2 Samica a vrh mláďat

Hmotnosť samice (kg)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Prídavok na hniezdo (cm ²)	Minimálna výška (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
menej ako 3	3 500	1 000	45	[január 2012]
od 3 až 5	4 200	1 200	45	
Nad 5	5 400	1 400	60	

Tabuľka 2.3 Králiky mladšie ako 10 týždňov

Tabuľka 2.3 sa má používať pre kletky aj koterce.

Vek	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška (cm)
Od odstavenia do siedmeho týždňa života	4 000	800	40
od 7 do 10 týždňov	4 000	1 200	40

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 2.4 Králiky: optimálne rozmery vyvýšených plošín vo vyhradených priestoroch s rozmermi uvedenými v tabuľke 2.1.

Vek v Týždňoch	Konečná telesná hmotnosť (kg)	Optimálna veľkosť (cm × cm)	Optimálna výška od podlahy priestorov (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
nad 10	menej ako 3	55 × 25	25	[január 2012]
	od 3 až 5	55 × 30	25	
	nad 5	60 × 35	30	

3. Mačky

Tabuľka 3.1 Mačky

Minimálny priestor na chov chovnej samice a vrhu mláďat je priestor pre jednu mačku, ktorý je potrebné postupne zväčšovať tak, aby sa vo veku štyroch mesiacov mláďatá premiestnili do priestorov, ktoré zodpovedajú priestorovým požiadavkám pre dospelé zvieratá.

Priestor na kŕmenie a priestor s nádobami na výkaly musia byť od seba vzdialené najmenej 0,5 m a nesmú sa zamieňať.

	Podlaha (*) (m ²)	Police (m ²)	Výška (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Minimum pre jedno dospelé zviera	1,5	0,5	2	[január 2017]
Dodatočný priestor pre každé ďalšie zviera	0,75	0,25	–	

(*) Poznámka: Plocha podlahy bez políc

4. Psy

Vnútorne vyhradené priestory musia predstavovať najmenej 50 % minimálneho priestoru vyhradeného pre psy, ako je podrobne uvedené v tabuľke 4.1.

Veľkosti priestoru, ktoré sú podrobne uvedené nižšie, sú založené na požiadavkách pre plemeno bígl, ale obrovské plemená, napríklad bernardíny alebo írsky chrty musia mať k dispozícii podstatne väčšie priestory ako tie, ktoré sú podrobne uvedené v tabuľke 4.1. V prípade plemien iných ako laboratórny bígl sa o veľkosti priestorov rozhoduje po konzultácii s veterinárnym lekárom.

Tabuľka 4.1 Psy

Priestory pre psov, ktoré sú umiestnené párovo alebo skupinovo, sa môžu obmedziť na polovicu celkovo pridelenej plochy (2 m² pre psa do 20 kg, 4 m² pre psa nad 20 kg) v čase, keď sa používajú v pokusoch podľa tejto smernice, ak je takéto oddelenie dôležité na vedecké účely.

Dojčiacia sučka a vrh mláďat musia mať zabezpečené rovnaké priestorové podmienky ako jedna sučka rovnakej hmotnosti. Koterec je potrebné navrhnuť tak, aby sa sučka mohla vzdialiť od šteniatok do ďalšieho oddeleného priestoru alebo na vyvýšenú plošinu.

Hmotnosť (kg)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (m ²)	Minimálna plocha podlahy pre jedno alebo dve zvieratá (m ²)	Dodatočný priestor pre každé ďalšie zviera (m ²)	Minimálna výška (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 20	4	4	2	2	[január 2017]
nad 20	8	8	4	2	

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 4.2 Psy – chov po vrhu mláďat

Hmotnosť psa (kg)	Minimálna veľkosť priestoru (m ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (m ²)	Minimálna výška (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 5	4	0,5	2	[január 2017]
nad 5 až 10	4	1,0	2	
nad 10 až 15	4	1,5	2	
nad 15 až 20	4	2	2	
nad 20	8	4	2	

5. Fretky

Tabuľka 5. Fretky

	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (cm ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (cm ²)	Minimálna výška (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
zvieratá až do 600g	4 500	1 500	50	[január 2012]
zvieratá nad 600g	4 500	3 000	50	
dospelé samce	6 000	6 000	50	
fretka a vrh mláďat	5 400	5 400	50	

6. Primáty (okrem človeka)

Tabuľka 6.1 Kosmáče a tamaríny

	Minimálna plocha podlahy vyhradených priestorov pre 1 (*) alebo 2 zvieratá a potomstvo do veku 5 mesiacov (m ²)	Minimálny objem priestoru na každé ďalšie zviera staršie ako 5 mesiacov (m ³)	Minimálna výška vyhradeného priestoru (m) (**)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Kosmáče	0,5	0,2	1,5	[január 2017]
Tamaríny	1,5	0,2	1,5	

(*) Zvieratá sa môžu chovať jednotlivo iba za mimoriadnych okolností.

(**) Strop vyhradeného priestoru musí byť aspoň 1,8 metra od podlahy.

Tabuľka 6.2 Kotúly vevericové

Minimálna plocha podlahy na 1 (*) alebo 2 zvieratá (m ²)	Minimálny objem priestoru na každé ďalšie zviera staršie ako 6 mesiacov (m ³)	Minimálna výška priestorov (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
2,0	0,5	1,8	[január 2017]

(*) Zvieratá sa môžu držať jednotlivo iba za mimoriadnych okolností.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 6.3 Makaky a mačiatky (*)

	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálny objem vyhradených priestorov (m ³)	Minimálny objem priestoru na jedno zviera (m ³)	Minimálna výška vyhradených priestorov (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Zvieratá mladšie ako 3 roky (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	[január 2017]
Zvieratá staršie ako 3 roky (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	
Zvieratá chované na účely rozmnožovania (****)			3,5	2,0	

(*) Zvieratá sa môžu držať jednotlivo iba za mimoriadnych okolností.

(**) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac tri zvieratá.

(***) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac dve zvieratá.

(****) V chovných kolóniách sa pre mladé zvieratá vo veku do dvoch rokov umiestnené spolu s matkou nevyžaduje žiadny ďalší vymedzený priestor/objem.

Tabuľka 6.4 Paviány (*)

	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálny objem vyhradených priestorov (m ³)	Minimálny objem priestoru na jedno zviera (m ³)	Minimálna výška vyhradených priestorov (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Zvieratá (**) mladšie ako 4 roky	4,0	7,2	3,0	1,8	[január 2017]
Zvieratá (**) staršie ako 4 roky	7,0	12,6	6,0	1,8	
Zvieratá chované na účely rozmnožovania (***)			12,0	2,0	

(*) Zvieratá sa môžu držať jednotlivo iba za mimoriadnych okolností.

(**) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac 2 zvieratá.

(***) V chovných kolóniách sa pre mladé zvieratá vo veku do 2 rokov umiestnené spolu s matkou nevyžaduje žiadny ďalší vymedzený priestor/objem.

7. Poľnohospodárske zvieratá

Tabuľka 7.1. Hovädzí dobytok

Telesná hmotnosť (kg)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (m ² /zviera)	Priestor pri žľabe Priestor pri žľabe pri kŕmení bezrohého dobytká podľa ľubovôle (m/zviera)	Priestor pri žľabe Priestor pri žľabe pri obmedzenom kŕmení bezrohého dobytká (m/zviera)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 100	2,50	2,30	0,10	0,30	[január 2017]
nad 100 až 200	4,25	3,40	0,15	0,50	
nad 200 až 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
nad 400 až 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
nad 600 až 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
nad 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 7.2. Ovce a kozy

Telesná hmotnosť (kg)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (m ² /zviera)	Minimálna výška deliacich častí (m)	Priestor pri žľabe pri kŕmení podľa ľubovôle (m/zviera)	Priestor pri žľabe pri obmedzenom kŕmení (m/zviera)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
menej ako 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	[január 2017]
nad 20 až 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
nad 35 až 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
nad 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

Tabuľka 7.3. Ošípané a miniprasiatka

Živá hmotnosť (kg)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (*) (m ²)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (m ² /zviera)	Minimálny priestor na ležanie pre jedno zviera (v teplotne neutrálnych podmienkach) (m ² /zviera)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 5	2,0	0,20	0,10	[január 2017]
nad 5 až 10	2,0	0,25	0,11	
nad 10 až 20	2,0	0,35	0,18	
nad 20 až 30	2,0	0,50	0,24	
nad 30 až 50	2,0	0,70	0,33	
nad 50 až 70	3,0	0,80	0,41	
nad 70 až 100	3,0	1,00	0,53	
nad 100 až 150	4,0	1,35	0,70	
nad 150	5,0	2,50	0,95	
dospelé (tradičné) kance	7,5		1,30	

(*) Ak je to opodstatnené z veterinárnych alebo pokusných dôvodov, môžu sa ošípané na kratšiu dobu držať v menších priestoroch vytvorených napríklad predelením hlavnej priestorov pomocou prepážok, napríklad ak sa vyžaduje individuálne kŕmenie.

Tabuľka 7.4. Koňovité zvieratá

Najkratšia strana musí byť aspoň 1,5-násobne väčšia ako výška zvieratá v kohútiku. Výška vnútorných vyhradených priestorov umožňuje zvieratám, aby sa postavili na svoju plnú výšku.

Výška v kohútiku (m)	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera (m ² /zviera)			Minimálna výška vyhradených priestorov (m)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
	pre každé zviera chované samostatne alebo v skupinách do troch zvierat	pre každé zviera chované v skupinách po 4 alebo viacerých zvieratách	pôrodný box/kobyľa so žriebäťom		
1,00 až 1,40	9,0	6,0	16	3,00	[január 2017]
nad 1,40 až 1,60	12,0	9,0	20	3,00	
nad 1,60	16,0	(2 × výška v kohútiku) ² (*)	20	3,00	

(*) Na zabezpečenie primeraného priestoru musí veľkosť priestoru pre každé jednotlivé zviera vychádzať z jeho výšky v kohútiku.

Utorok, 5. mája 2009

8. Vtáky

Tabuľka 8.1. Kura domáca

Ak sa tieto minimálne veľkosti vyhradených priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov, trvanie obmedzenia pohybu odôvodňuje výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m².

Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálna plocha na jedného vtáka (m ²)	Minimálna výška (cm)	Minimálna výška krmného žľabu na jedného vtáka (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 200	1,00	0,025	30	3	[január 2012]
nad 200 až 300	1,00	0,03	30	3	
nad 300 až 600	1,00	0,05	40	7	
nad 600 až 1 200	2,00	0,09	50	15	
nad 1 200 až 1 800	2,00	0,11	75	15	
nad 1 800 až 2 400	2,00	0,13	75	15	
nad 2 400	2,00	0,21	75	15	

Tabuľka 8.2. Morka domáca

Všetky strany vyhradených priestorov musia byť aspoň 1,5 m dlhé. Ak sa tieto minimálne veľkosti priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov, trvanie obmedzenia pohybu odôvodňuje výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m² a minimálnou výškou 50 cm pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 0,6 kg, 75 cm pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 4 kg a 100 cm pre vtáky s hmotnosťou vyššou ako 4 kg. Tieto sa môžu použiť na umiestnenie malých skupín vtákov v súlade s vymedzenými veľkosťami priestoru uvedenými v tabuľke 8.2.

Telesná hmotnosť (kg)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (m ²)	Minimálna plocha na jedného vtáka (m ²)	Minimálna výška (cm)	Minimálna výška krmného žľabu na jedného vtáka (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 0,3	2,00	0,13	50	3	[január 2012]
nad 0,3 až 0,6	2,00	0,17	50	7	
nad 0,6 až 1	2,00	0,30	100	15	
nad 1 až 4	2,00	0,35	100	15	
nad 4 až 8	2,00	0,40	100	15	
nad 8 až 12	2,00	0,50	150	20	
nad 12 až 16	2,00	0,55	150	20	
nad 16 až 20	2,00	0,60	150	20	
nad 20	3,00	1,00	150	20	

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 8.3. Prepelice

Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (m ²)	Plocha na jedného vtáka pri umiestnení párov (m ²)	Plocha na každého ďalšieho vtáka pri skupinovom umiestnení (m ²)	Minimálna výška (cm)	Minimálna výška krmného žľabu na jedného vtáka (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Do 150	1,00	0,5	0,10	20	4	[január 2012]
nad 150	1,00	0,6	0,15	30	4	

Tabuľka 8.4. Kačky a husi

Ak sa tieto minimálne veľkosti priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov, trvanie obmedzenia pohybu odôvodňuje výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m². Tieto priestory sa môžu používať na umiestnenie malých skupín vtákov v súlade s vymedzenými veľkosťami priestoru uvedenými v tabuľke 8.4.

Telesná hmotnosť (g)	Minimálna veľkosť vyhradeného priestoru (m ²)	Plocha na jedného vtáka (m ²) (*)	Minimálna výška (cm)	Minimálna výška krmného žľabu na jedného vtáka (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
kačice					[január 2012]
do 300	2,00	0,10	50	10	
nad 300 až 1 200 (**)	2,00	0,20	200	10	
nad 1 200 až 3 500	2,00	0,25	200	15	
nad 3 500	2,00	0,50	200	15	
husi					
do 500	2,00	0,20	200	10	
nad 500 až 2 000	2,00	0,33	200	15	
nad 2 000	2,00	0,50	200	15	

(*) Musí zahŕňať jednu vodnú nádrž s minimálnou plochou 0,5 m² na každé 2 m² vyhradeného priestoru s minimálnou hĺbkou 30 cm. Vodná nádrž môže predstavovať až 50 % minimálnej veľkosti priestorov.

(**) Vtáky pred operením sa môžu chovať v priestoroch s minimálnou výškou 75 cm.

Tabuľka 8.5. Kačky a husi: minimálne veľkosti nádrží (*)

	Plocha (m ²)	Hĺbka (cm)
Kačice	0,5	30
Husi	0,5	od 10 až 30

(*) Veľkosti nádrží sú na 2 m² priestoru. Vodná nádrž môže predstavovať až 50 % minimálnej veľkosti priestorov.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 8.6. Holuby

Priestory musia byť dlhé a úzke (napríklad 2×1 m) a nie štvorcové, aby umožňovali vtákom krátke lety.

Veľkosť skupiny	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (m ²)	Minimálna výška (cm)	Minimálna dĺžka krmného žlabu na jedného vtáka (cm)	Minimálna dĺžka bidla na jedného vtáka (cm)	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 6	2	200	5	30	[január 2012]
od 7 až 12	3	200	5	30	
pre každého ďalšieho vtáka nad počet 12	0,15		5	30	

Tabuľka 8.7. Zebrička austrálska

Vyhradené priestory musia byť dlhé a úzke (napríklad 2×1 m), aby umožňovali vtákom krátke lety. V prípade štúdií o rozmnožovaní môžu byť páry umiestnené v menších priestoroch v primerane zlepšených podmienkach s minimálnou plochou podlahy 0,5 m² a minimálnou výškou 40 cm. Trvanie obmedzenia pohybu odôvodňuje výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom

Veľkosť skupiny	Minimálna veľkosť priestorov (m ²)	Minimálna výška (cm)	Minimálny počet krmných zariadení	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 6	1,0	100	2	[január 2012]
7 až 12	1,5	200	2	
13 až 20	2,0	200	3	
pre každého ďalšieho vtáka nad počet 20	0,05		1 na každých 6 vtákov	

9. Obojživelníky

Tabuľka 9.1. Vodné mloky

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna plocha vodnej hladiny (cm ²)	Minimálna vodná plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove (cm ²)	Minimálna hĺbka vody (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 10	262,5	50	13	15 °C – 22 °C	100 %	[január 2012]
nad 10 až 15	525	110	13			
nad 15 až 20	875	200	15			
nad 20 až 30	1 837,5	440	15			
nad 30	3 150	800	20			

(*) Merané od tlamy po kloaku.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 9.2. Vodné žaby (*)

Telesná dĺžka (**) (cm)	Minimálna plocha vodnej hladiny (cm ²)	Minimálna vodná plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove (cm ²)	Minimálna hĺbka vody (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
Menej ako 6	160	40	6	18 °C – 22 °C	100 %	[január 2012]
od 6 až 9	300	75	8			
nad 9 až 12	600	150	10			
nad 12	920	230	12,5			

(*) Z dôvodu efektívnosti sa tieto podmienky uplatňujú na chovné nádrže (t. j. používané pri chove zvierat), nie na nádrže na prirodzené párenie a superovuláciu, keďže tieto postupy si vyžadujú nádrže menšej veľkosti. Priestorové požiadavky sú stanovené pre dospelé jedince v uvedených veľkostných kategóriách. Mladé jedince a žubrienky sa vylúčia alebo by sa im mali rozmery priestorov pomerne prispôbiť.

(**) Merané od tlamy po kloaku.

Tabuľka 9.3. Polovodné žaby

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (**) (cm ²)	Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom umiestnení (cm ²)	Minimálna výška vyhradených priestorov (***) (cm)	Minimálna hĺbka vody (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 5,0	1 500	200	20	10	10 °C – 15 °C	50 – 80 %	[január 2012]
nad 5,0 až 7,5	3 500	500	30	10			
nad 7,5	4 000	700	30	15			

(*) Merané od tlamy po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí suchozemská časť a dve tretiny vodná časť.

(***) Merané od podlahy po vnútornú časť stropu terária; okrem toho musí byť výška priestorov prispôbená ich vnútornému usporiadaniu.

Tabuľka 9.4. Prevažne suchozemské žaby

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (**) (cm ²)	Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera v skupinovom umiestnení (cm ²)	Minimálna výška vyhradených priestorov (***) (cm)	Minimálna hĺbka vody (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 5,0	1 500	200	20	10	23 °C – 27 °C	50 – 80 %	[január 2012]
nad 5,0 až 7,5	3 500	500	30	10			
nad 7,5	4 000	700	30	15			

(*) Merané od tlamy po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí vodná časť a dve tretiny suchozemská časť.

(***) Merané od podlahy po vnútornú časť stropu terária; okrem toho má byť výška priestorov prispôbená ich vnútornému usporiadaniu.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 9.5. Stromové žaby

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna veľkosť vyhradených priestorov (**) (cm ²)	Minimálna plocha pre každé ďalšie zvíra v skupinovom umiestnení (cm ²)	Minimálna výška vyhradených priestorov (***) (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 3,0	900	100	30	18 °C – 25 °C	50 – 70 %	[január 2012]
nad 3,0	1 500	200	30			

(*) Merané od tlamy po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí vodná časť a dve tretiny suchozemská časť.

(***) Merané od podlahy po vnútornú časť stropu terária; okrem toho má byť výška priestorov prispôbená ich vnútornému usporiadaniu.

10. Plazy

Tabuľka 10.1. Vodné korytnačky

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna plocha vodnej hladiny (cm ²)	Minimálna plocha vodnej hladiny pre každé ďalšie zvíra pri skupinovom umiestnení (cm ²)	Minimálna hĺbka vody (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 5	600	100	10	20 °C – 25 °C	80 – 70 %	[január 2012]
nad 5 až 10	1 600	300	15			
nad 10 až 15	3 500	600	20			
nad 15 až 20	6 000	1 200	30			
nad 20 až 30	10 000	2 000	35			
nad 30	20 000	5 000	40			

(*) Merané po priamke od predného okraja panciera po zadný.

Tabuľka 10.2. Suchozemské hady

Telesná dĺžka (*) (cm)	Minimálna plocha podlahy (cm ²)	Minimálna plocha pre každé ďalšie zvíra pri skupi- novom umiestnení (cm ²)	Minimálna výška vyhradených priestorov (**) (cm)	Optimálna teplota	Relatívna vlhkosť	Dátum uvedený v článku 34 ods. 2
do 30	300	150	10	22 °C – 27 °C	60 – 80 %	[január 2012]
nad 30 až 40	400	200	12			
nad 40 až 50	600	300	15			
nad 50 až 75	1 200	600	20			
nad 75	2 500	1 200	28			

(*) Merané od tlamy po chvost.

(**) Merané od podlahy až po vnútornú časť stropu terária; okrem toho má byť výška priestorov prispôbená ich vnútornému usporiadaniu.

Utorok, 5. mája 2009

PRÍLOHA V

Zoznam zvierat na ktoré sa odkazuje v článku 34 ods. 4

1. Hovädzí dobytok (*Bos taurus* a *Bos indicus*);
2. Ovce a kozy (*Ovis aries* a *Capra hircus*);
3. Ošípané (*Sus scrofa*);
4. Koňovité zvieratá (*Equus caballus* a *Equus asinus*);
5. Kura domáca (*Gallus gallus domesticus*);
6. Morka domáca (*Meleagris gallopavo*);
7. Kačky a husi (*Anas platyrhynchos*, *Anser anser domesticus*, *Cairina moschata*);
8. Prepelica (*Coturnix spp*);
9. Holub (*Columba livia*);
10. Králik (*Oryctolagus cuniculus*).

PRÍLOHA VI

Humánne metódy usmrčovania zvierat

Tabuľka 1 – Humánne metódy usmrčovania rýb vrátane čelustnatcov a kruhoústnic

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Predávkovanie anestetikom	++	++	++	+ až ++	++	4 až 5 (*)	Môžu sa použiť, ak boli zvieratú najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
Omračovanie elektrinou	++	+	+	+	++	4	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Macerácia	++	++	++	++	+	4	Iba pre ryby kratšie ako 2 cm.
Omračovanie nárazom	++	+	+	++	-	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Porušenie krčného stavca	++	++	+	++	-	2 - ak je zviera pri vedomí 5 - ak je zviera v bezvedomí	Nepoužíva sa u rýb > 500 g. Má za ním nasledovať okamžité zastavenie činnosti mozgu

(*) Niektoré anestetiká môžu spôsobiť podráždenie povrchu tela, ak sa použijú pre ryby.

U rýb v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierata sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 2 - Humánne metódy usmrčovania obojživelníkov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednodu- chosť použí- vania	Bezpeč- nosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodno- tenie (1– 5)	Poznámky
Predávko- vanie aneste- tikom	++	++	++	++	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratá najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
Omračovanie nárazom	++	++	+	++	-	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
NMB/zmesi anestetík (*)	+	++	-	+	+	3	Má sa vstrekováť vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.
Ožiarenie mikrovlnami	++	++	-	+	++	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Pre malé obojživelníky.
Omračovanie elektrinou	+	+	+	-	-	2	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.

(*) NMB, činiteľ spôsobujúci nervovo-svalovú paralýzu

U obojživelníkov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 3 - Humánne metódy usmrčovania plazov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednodu- chosť použí- vania	Bezpeč- nosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodno- tenie (1 – 5)	Poznámky
Predávko- vanie aneste- tikom	++	++	++	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratá najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
Jatočná pištoľ	++	++	++	+	+	5	Pre veľké plazy. Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Zastrelenie	++	++	++	-	+	4	Má ho vykonávať skúsený strelec. Bude možno potrebná metóda na zabezpe- čenie usmrtenia. Má sa používať v terénnych podmienkach.

Utorok, 5. mája 2009

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Omračovanie nárazom	+	+	+	++	-	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.

U plazov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 4 - Humánne metódy usmrčovania vtákov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
NMB/zmesi anestetík	++	++	+	+	++	4	Má sa vstrekať vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.
Inertné plyny (Ar, N ₂)	++	++	++	++	+	4	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Macerácia	++	++	++	++	-	4	Pre kurčiatka do 72 hodín po vyliahnutí
Porušenie krčného stavca	++	++	-	++	-	1/3 - ak je zvierat pri vedomí 5 - ak je zvierat v bezvedomí	Pre malé a mladé vtáky (<250 g). Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Ožiarenie mikrovlnami	++	++	-	++	+	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie.
Omračovanie nárazom	++	++	-	++	-	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie elektrinou	++	++	+	-	-	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Oxid uhľový	+	+	++	-	-	1	Nebezpečenstvo pre obsluhu.

U vtákov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Utorok, 5. mája 2009

Tabuľka 5 - Humánne metódy usmrčovania hlodavcov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Predávkovanie anestetikom	++	++	++	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratú najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
NMB/zmesi anestetik	++	++	-	+	++	4	Má sa vstrekať vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.
Inertné plyny (Ar)	++	+	++	+	+	4	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným uvedeným spôsobom.
Omračovanie nárazom	++	++	+	++	-	3	Pre hlodavce s váhou menšou ako 1 kg. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Porušenie krčného stavca	++	++	+	++	-	2/3 - ak je zvieratú pri vedomí 5 - ak je zvieratú v bezvedomí	Pre hlodavce s váhou menšou ako 150 g. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Ožiarenie mikrovlnami	++	++	-	++	+	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie.
Sťatie hlavy	+	+	+	++	-	1/2 - ak je zvieratú pri vedomí 5 - ak je zvieratú v bezvedomí	
Oxid uhličitý	+	++	++	+	++	5	Má sa použiť iba pri postupnom plnení.
Oxid uhoľnatý	+	+	+	-	++	1	Nebezpečenstvo pre obsluhu.

U hlodavcov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvieratú sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 6 - Humánne metódy usmrčovania králikov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Predávkovanie anestetikom	++	++	++	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratú najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
NMB/zmesi anestetik	++	++	-	+	++	4	Má sa vstrekať vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.

Utorok, 5. mája 2009

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednodu- chosť použí- vania	Bepeč- nosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodno- tenie (1 – 5)	Poznámky
Jatočná pištoľ	++	++	-	+	+	4	Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Porušenie krčného stavca	++	++	-	++	-	3 - ak je zvíra pri vedomí 5 - ak je zvíra v bezvedomí	Akceptovateľné pre králiky s váhou menšou ako 1 kg. Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie nárazom	++	+	-	++	-	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie elektrinou	++	+	++	-	+	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvá- canie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Ožiarenie mikrovlnami	++	++	-	++	+	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie.
Sťatie hlavy	+	+	+	-	-	1 - ak je zvíra pri vedomí 5 - ak je zvíra v bezvedomí	Pre králiky s váhou menšou ako 1 kg.
Oxid uhoľ- natý	+	+	++	-	++	1	Nebezpečenstvo pre obsluhu.
Rýchle zmra- zenie	+	+	++	++	+	1	Použije sa s embryami s váhou menšou ako 4 g.

U králikov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvieraťa sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 7 – Humánne spôsoby usmrčovania psův, mačiek, fretiek a líšok

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednodu- chosť použí- vania	Bepeč- nosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodno- tenie (1 – 5)	Poznámky
Predávko- vanie aneste- tikom	++	++	-	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieraťu najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
NMB/zmesi anestetík	++	++	-	+	+	4	Má sa vstrekovať vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.

Utorok, 5. mája 2009

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Zastrelenie voľnou guľkou s príslušnými puškami, pištoľami a muníciou	++	++	-	-	-	4	Má ho vykonávať skúsený strelec. Bude možno potrebná metóda na zabezpečenie usmrtenia.
Jatočná pištoľ	++	++	-	++	+	3	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie elektrinou	++	++	-	-	-	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie nárazom	++	++	+	++	-	2	Má sa použiť pre novorodencov. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.

U psov, mačiek, fretiek a líšok v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhytnutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 8 - Humánne metódy usmrčovania veľkých cicavcov

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Predávkovanie anestetikom	++	++	-	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratú najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.
Jatočná pištoľ	++	++	+	+	+	5	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Zastrelenie voľnou guľkou s príslušnými puškami, pištoľami a muníciou.	++	++	+	-	+	4	Má ho vykonávať skúsený strelec. Bude možno potrebná metóda na zabezpečenie usmrtenia. Má sa používať v terénnych podmienkach.
NMB/zmesi anestetik	++	++	-	+	++	4	Má sa vstrekováť vnútrožilovo, preto si vyžaduje skúsenosť.
Inertné plyny (Ar)	++	++	+	+	+	4	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom. Akceptovateľné pre ošpané.

Utorok, 5. mája 2009

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Omračovanie elektrinou	++	++	+	-	-	3	Vyžaduje sa špecializované zariadenie. Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.
Omračovanie nárazom	++	+	-	+	+	3 - ak je zvieru pri vedomí 5 - ak je zvieru v bezvedomí	Má za ním nasledovať okamžité vykrvácanie alebo okamžité zastavenie činnosti mozgu alebo smrť iným spôsobom.

U veľkých cicavcov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Tabuľka 9 – Humánne spôsoby usmrčovania primátov (okrem človeka)

Prostriedok	Rýchlosť	Účinnosť	Jednoduchosť použitia	Bezpečnosť obsluhy	Estetická hodnota	Celkové hodnotenie (1 – 5)	Poznámky
Predávkovanie anestetikom	++	++	-	+	++	5	Môžu sa použiť, ak boli zvieratú najprv poskytnuté utišujúce prostriedky.

U primátov v bezvedomí sa môžu použiť iné metódy za predpokladu, že vedomie zvierat sa pred uhynutím neobnoví.

Rýchlosť: ++ veľmi rýchla, + rýchla, - pomalá. Účinnosť: ++ veľmi účinná, + účinná, - neúčinná. Jednoduchosť použitia: ++ používa sa jednoducho, + vyžaduje si skúsenosti, - vyžaduje si odbornú prípravu špecialistu. Bezpečnosť obsluhy: ++ žiadne nebezpečenstvo, + malé nebezpečenstvo, - nebezpečná. Estetická hodnota: ++ dobrá z estetického hľadiska, + akceptovateľná pre väčšinu ľudí, - neakceptovateľná pre mnoho ľudí. Hodnotenie: 1 – 5, pričom 5 je najuspokojivejšia.

Utorok, 5. mája 2009

PRÍLOHA VII

Zoznam prvkov uvedených v článku 22 ods. 4

1. Platné vnútroštátne právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, chov, starostlivosť a používanie zvierat vo vedeckých pokusoch.
2. Etika v súvislosti so vzťahom zvierata a človeka, vnútorná hodnota života a argumenty za a proti používaniu zvierat vo vedeckých pokusoch.
3. Základná biológia v súvislosti s anatómiou, fyziologickými vlastnosťami, rozmnožovaním, genetikou a genetickými zmenami.
4. Správanie zvierat, chov a zlepšovanie podmienok.
5. Riadenie zdravia zvierat a hygiena.
6. Rozpoznávanie strachu, bolesti a utrpenia špecifického pre druhy u väčšiny bežných laboratórnych druhov.
7. Anestézia, metódy utišenia bolesti a eutanázia.
8. Použitie humánnych konečných prostriedkov.
9. Požiadavka nahradenia, obmedzenia a zmiernenia.

PRÍLOHA VIII

Zoznam prvkov uvedených v článku 38 ods. 3 písm. c)

1. Relevantnosť a zdôvodnenie:
 - a) používania zvierat vrátane ich pôvodu, odhadovaných počtov, druhov a etáp života;
 - b) pokusov.
2. Preukázanie, že sa uplatnili existujúce metódy nahradenia, obmedzenia a zmiernenia používania zvierat v postupoch.
3. Preukázanie spôsobilosti osôb, ktoré sa zúčastňujú na projekte.
4. Plánované použitie anestézie, analgézie a iných metód na utíšenie bolesti.
5. Obmedzenie, zabránenie a zmiernenie akejkoľvek formy utrpenia zvierata od narodenia po smrť.
6. Podmienky týkajúce sa umiestnenia, chovu a starostlivosti o zvieratá.
7. Používanie včasných a humánnych konečných prostriedkov.
8. Stratégia pokusov alebo pozorovaní a štatistické riešenia na minimalizovanie počtov zvierat, utrpenia a vplyvu na životné prostredie.
9. Celoživotná skúsenosť a opakované používanie zvierat.
10. Vyhnutie sa zbytočnej duplicite postupov.

Utorok, 5. mája 2009

PRÍLOHA IX

Všeobecné vymedzenie stupňov krutosti uvedených v článku 17 ods. 1

Vo všeobecnosti:

Pokiaľ sa nezistí alebo nepreukáže opak, malo by sa vychádzať z toho, že postupy, ktoré spôsobujú bolesť človeku, spôsobujú bolesť aj zvieratám.

Nulový až ľahký: stupeň krutosti 1

Záškroky vykonávané na zvieratách a manipulácia s nimi na pokusné účely, v dôsledku ktorých zvieratá nepocitujú bolesť alebo zažívajú len krátkodobú ľahkú bolesť, utrpenie, zranenia alebo ľahký strach bez toho, aby došlo k výraznému zhoršeniu ich celkového stavu.

Príklady:

- štúdie založené na rozličnom zložení krmiva alebo na nefyziologickej diéte s menej závažnými klinickými znakmi alebo symptómami;
- odber vzoriek krvi alebo injekčná aplikácia (s.c., i.m., i.p., i.v.) liečiv;
- biopsia povrchového tkaniva v anestézii;
- neinvazívne snímacie techniky s podaním alebo bez podania sedatív alebo anestézie zvieratám;
- štúdie únosnosti, v prípade ktorých sa predpokladajú krátkodobé, menej závažné, lokálne alebo systémové reakcie;
- záznamy elektrokardiogramu (EKG) zvierat pri vedomí;
- pozorovacie štúdie, napr. tzv. test otvoreného poľa, tzv. bludiskový test alebo tzv. schodiskový test;
- pokusy vykonávané v celkovej anestézii bez možnosti oživenia.

Mierny: stupeň krutosti 2

Záškroky vykonávané na zvieratách a manipulácia s nimi na pokusné účely, v dôsledku ktorých sú zvieratá vystavené krátkodobému miernemu stresu alebo strednodobému až dlhodobému ľahkému stresu, bolesti, utrpeniu alebo zraneniam alebo zažívajú výrazné zhoršenie celkového stavu.

Príklady:

- chirurgický zákrok v anestézii a s podaním vhodných analgetík;
- implantácia zariadení, napr. katétrov, telemetrických vysielacích zariadení alebo minipumpičiek v celkovej anestézii;
- štúdie zahŕňajúce nefyziologickú diétu s klinickými znakmi alebo symptómami neliečenej cukrovky;
- častý opakovaný odber krvi alebo podávanie látok;
- vyvolávanie úzkosti u pokusných zvierat;
- testy akútnej toxicity, štúdie akútnej znášanlivosti, štúdie na zistenie rozsahu dávkovania, testy chronickej toxicity/karcinogenity bez smrteľných dôsledkov;
- štúdie na modeloch záchvatu, napr. epilepsie;
- štúdie na zvieracích modeloch rakoviny, ktoré nie sú smrteľné, napríklad na xenotransplantátoch;

Utorok, 5. mája 2009

Krutý: stupeň krutosti 3

Zákroky vykonávané na zvieratách a manipulácia s nimi na pokusné účely, v dôsledku ktorých sú zvieratá vystavené silnému až veľmi silnému stresu alebo strednodobému až dlhodobému miernemu stresu, silnej bolesti, predĺženému utrpeniu alebo závažnému zraneniu alebo zažívajú výrazné a pretrvávajúce zhoršenie celkového stavu.

Príklady:

- *smrteľné bakteriálne alebo vírusové infekcie;*
- *chronické modely reumatickej artritídy;*
- *geneticky modifikované zvieratá so smrteľnými fenotypmi (napr. onkogénmi) bez včasného ukončenia pokusu;*
- *transplantácia orgánu (napr. obličky, pankreasu);*
- *chronické modely závažných neurologických ochorení, napr. Parkinsonovej choroby.*

Znečisťovanie z lodí a sankcie za porušenia *I**

P6_TA(2009)0344

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 5. mája 2009 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia (KOM(2008)0134 – C6-0142/2008 – 2008/0055(COD))

(2010/C 212 E/32)

(Spolurozhodovací postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (KOM(2008)0134),
 - so zreteľom na článok 251 ods. 2 a článok 80 ods. 2 Zmluvy o ES, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C6-0142/2008),
 - so zreteľom na článok 51 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre dopravu a cestovný ruch a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre právne veci (A6-0080/2009),
1. schvaľuje zmenený a doplnený návrh Komisie;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
 3. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade a Komisii.
-